

YASA'NIN TEKRARI

GİRİŞ

İsrail halkı Kenan topraklarına girmeden önce Moav'da konakladı. Bu kitap Musa'nın halka birkaç kez seslenişini içerir.

Eski çeviride Tesniye diye bilinen Yasa'nın Tekrarı Kitabı'nda yazılan önemli konular şunlardır:

1. Musa son kırk yılın önemli olaylarını anımsatıyor. Çölde dolandıkları sürece Tanrı'nın İsrail halkını nasıl kayırdığını anımsamalarını, Tanrı'ya itaatli ve sadık olmalarını diliyor.
2. Musa On Buyruk'u tekrarlıyor. İlk buyruğun önemini vurguluyor. Yalnız ve yalnız Tanrı'ya adanmaları için halka sesleniyor. Vaat edilen Kenan topraklarında İsrail halkına yön verecek çeşitli kural, ilke ve buyrukları yeniden açıklıyor. Bu yüzden kitaba “Yasa'nın Tekrarı” adı verildi.
3. Musa halka Tanrı'nın onlarla yaptığı antlaşmanın anlamını anımsatıyor, bu antlaşmaya bağlı kalmalarını istiyor.
4. Yeşu Musa'dan sonra halkın önderliğine atanıyor. Tanrı'nın sadakatini hatırlatan bir ezgi okuyup İsrail oymaklarını kutsadıktan sonra Musa Moav'da, Şeria Irmağı'nın doğu kesiminde ölüyor.

Bu kitabın en önemli konusu şudur: Tanrı sevdiği ve seçtiği halkını kurtardı ve kutsadı. Halk bunu unutmamalı, Tanrı'nın bereketlerine kavuşmak için O'nu sevmeli ve itaat etmelidir.

Bu kitabın teması 6:4-5 ayetlerinde özetlenir. İsa'nın en büyük buyruk diye nitelediği bu ayetler şöyle der:

“Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir. Tanrınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz.”

Ana Hatlar:

1:1-4:49 Musa'nın halka seslenişi

5:1-26:19 Musa yasaları, buyrukları tekrarlıyor

27:1-28:68 Bereket ve lanet

29:1-30:20 Antlaşma yeniden yapılıyor

31:1-33:29 Musa'nın son sözleri

34:1-12 Musa'nın ölümü

İsraililer'in Horev Dağı'ndan Ayrılışı

¹ Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki çölde, Suf'un karşısında Arava'da, Paran ile Tofel, Lavan, Haserot, Di-Zahav arasında Musa İsraililer'e şunları anlattı. ² Horev'den Seir Dağı yoluyla Kadeş-Barnea'ya gitmek on bir gün sürer. ³ Mısır'dan çıktıktan sonra kırkinci yılın on birinci ayının birinci günü, Musa RAB'bin, kendisi aracılığıyla İsraililer'e neler buyurduğunu anlattı. ⁴ Bu olay Musa Heşbon'da yaşayan Amorlular'ın Kralı Sihon'u, Aştarot'ta ve Edrei'de yaşayan Başan Kralı Og'u bozguna uğrattıktan sonra oldu. ⁵ Musa Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki Moav topraklarında bu yasayı şöyle açıklamaya başladı:

⁶ “Tanrımız RAB Horev'de bize, ‘Bu dağda yeteri kadar kaldınız’ dedi, ⁷ ‘Haydi kalkın, Arava'da, dağlık bölgede, Şefela'da, Negev'de ve Akdeniz

kıyısında yaşayan bütün komşu halklara, Amorlular'ın dağlık bölgesine, büyük Fırat Irmağı'na kadar uzanan Kenanlılar ülkesine ve Lübnan'a gidin. ⁸ Bu toprakları size verdim. Gidin, atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ve soylarına ant içerek söz verdiğim toprakları mülk edinin.' ”

Musa Önderler Atıyor
(Çık.18:13-27)

⁹ “O sırada size, ‘Tek başıma yükünüzü taşıyamam’ dedim, ¹⁰ ‘Tanrınız RAB sizi çoğalttı. Bugün göklerdeki yıldızlar kadar çoğaldınız. ¹¹ Atalarınızın Tanrısı RAB sizi bin kat daha çoğaltsın ve söz verdiği gibi kutsasın! ¹² Sorunlarınıza, yükünüze, davalarınıza ben tek başıma nasıl katlanabilirim? ¹³ Kendinize her oymaktan bilge, anlayışlı, deneyimli adamlar seçin. Onları size önder atayacağım.’

¹⁴ “Siz de bunun iyi olduğunu onayladınız. ¹⁵ Böylece oymaklarınızın bilge ve deneyimli kişiler olan ileri gelenlerini size önder atadım. Onlara biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların sorumluluğunu verdim. Oymaklarınız için de yöneticiler görevlendirdim. ¹⁶ Ayrıca yargıçlarınıza, ‘Kardeşleriniz arasındaki sorunları dinleyin’ dedim, ‘Bir adamla İsraili kardeşi ya da bir yabancı arasındaki davalarda adaletle karar verin. ¹⁷ Yargılarken kimseyi kayırmayın; küçüğe de, büyüğe de aynı gözle bakın. Hiç kimseden korkmayın. Yargı Tanrı'ya özgüdür. Çözemeyeceğiniz bir sorun olursa bana getirin, ben gerekeni yaparım.’ ¹⁸ O sırada yapmanız gereken her şeyi size buyurmuştum.”

Halk Casuslar Gönderiyor
(Say.13:1-23)

¹⁹ “Sonra Tanrımız RAB'bin bize buyurduğu gibi Horev'den ayrıldık, Amorlular'ın dağlık bölgesine giden yoldan geçerek gördüğünüz o geniş ve korkunç çölü aşılıp Kadeş-Barnea'ya vardık. ²⁰ Size, ‘Tanrımız RAB'bin bize vereceği Amorlular'ın dağlık bölgesine vardınız’ dedim, ²¹ ‘İşte, Tanrınız RAB size ülkeyi verdi. Haydi, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size söylediği gibi, gidip orayı mülk edinin. Korkmayın, yılmayın.’

²² “O zaman hepiniz bana gelip, ‘Ülkeyi araştırmak için önümüzden adamlar gönderelim’ dediniz, ‘Hangi yoldan gideceğiz, hangi kentlere uğrayacağız? Bilgi versinler.’

²³ “Bu düşünceyi benimsedim. Her oymaktan birer kişi olmak üzere aranızdan on iki kişi seçtim. ²⁴ Bunlar dağlık bölgeye çıkarak Eşkol Vadisi'ne varıp ülkeyi araştırdılar. ²⁵ Dönüşte orada yetişen meyvelerden getirdiler ve, ‘Tanrımız RAB'bin bize vereceği ülke verimlidir’ diye haber verdiler.

²⁶ “Ne var ki, siz oraya gitmek istemediniz. Tanrınız RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. ²⁷ Çadırlarınızda söylenerek, ‘RAB bizden nefret ediyor’ dediniz, ‘Bizi Amorlular'ın eline verip yok etmek için Mısır'dan çıkardı. ²⁸ Oraya niye gidelim? Kardeşlerimiz yöre halkının bizden daha güçlü, daha uzun boylu olduğunu söyleyerek cesaretimizi kırdılar. Kentler büyümüş, göğe dek yükselen surlarla çevriliymiş. Orada Anaklılar'ı da görmüşler.’

29 “Oysa ben size, ‘Onlardan korkmayın, yılmayın’ dedim, 30-31 ‘Önünüzden giden Tanrınız RAB sizin için savaşacak. Gözünüzün önünde Mısır'da ve çölde sizler için yaptıklarının aynısını yapacak. Tanrınız RAB'bin buraya varıncaya dek, çocuğunu taşıyan bir adam gibi sizi nasıl yol boyunca taşıdığını gördünüz.’ 32 Bütün bunlara karşın Tanrınız RAB'be güvenmediniz. 33 O RAB ki, çadırlarınızı kurmanız için size yer aramak, gideceğiniz yolu göstermek için geceleyin ateşte, gündüzün bulutta önünüzsıra gitti.”

Rab İsrail'i Cezalandırıyor
(Say.14:20-38)

34 “RAB yakınmalarınızı duyunca öfkeleni ve şöyle ant içti: 35-36 ‘Atalarınıza ant içerek söz verdiğim o verimli ülkeyi, bu kötü kuşaktan Yefunne oğlu Kalev dışında hiç kimse görmeyecek. Yalnız o görecek, ayak bastığı toprakları ona ve soyuna vereceğim. Çünkü o bütün yüreğiyle RAB'bin yolunda yürüdü.’

37 “Sizin yüzünüzden RAB bana da öfkelenerek, ‘Sen de o ülkeye girmeyeceksin’ dedi, 38 ‘Ama yardımcın Nun oğlu Yeşu oraya girecek. Onu yüreklendir. İsraililer'in ülkeyi mülk edinmesini o sağlayacak. 39 Tutsak olacak dediğiniz küçükleriniz, bugün iyiyle kötüyü ayırt edemeyen çocuklarınız oraya girecekler. Ülkeyi onlara vereceğim, orayı onlar mülk edinecekler. 40 Ama siz geri dönün, Kamış Denizi yolundan çöle gidin.’ ”

İsrail Horma'da Yenilgiye Uğruyor
(Say.14:39-44)

⁴¹ “Bunun üzerine bana, ‘RAB’be karşı günah işledik’ dediniz, ‘Tanrımız RAB’bin buyruğu uyarınca gidip savaşacağız.’ Sonra dağlık bölgede savaşmanın kolay olacağını düşünerek her biriniz silahınızı kuşandınız.

⁴² “Ama RAB bana şöyle dedi: ‘Söyle onlara, savaşa gitmesinler. Çünkü sizinle olmayacağım. Düşmanlarınızın önünde yenilgiye uğrayacaksınız.’

⁴³ “Sizi uyardım, ama dinlemediniz. RAB’bin buyruğuna karşı geldiniz. Kendinize güvenerek dağlık bölgeye çıktınız. ⁴⁴ Dağlık bölgede yaşayan Amorlular size karşı çıktılar. Arılar gibi sizi kovaladılar. Seir’den Horma Kenti’ne dek sizi bozguna uğrattılar. ⁴⁵ Geri döndünüz ve RAB’bin önünde ağladınız. Ama RAB ne ağlayışınızı duydu, ne de size kulak astı. ⁴⁶ Uzun süre Kadeş’tte kaldınız.”

2

İsrailliler'in Çölde Geçirdiği Yıllar

¹ “Sonunda geri dönüp RAB’bin bana buyurduğu gibi Kamış Denizi yolundan çöle gittik. Uzun süre Seir dağlık bölgesinde dolanıp durduk.

²⁻³ “RAB bana, ‘Bu dağlık bölgenin çevresinde yeterince dolaştınız’ dedi, ‘Şimdi kuzeye gidin.’

⁴ Sonra halka şu buyrukları vermemi söyledi: ‘Seir’de yaşayan kardeşlerinizin, Esavoğulları’nın ülkesinden geçeceksiniz. Sizden korkacaklar. Çok dikkatli davranın. ⁵ Onları savaşa kıskırtmayın. Size onların ülkesinden hiçbir toprak parçası,

ayağınızı basacak bir yer bile vermeyeceğim. Çünkü Seir dağlık bölgesini mülk olarak Esav'a verdim. ⁶ Yiyeceklerinizi, içeceklerinizi onlardan para karşılığında alacaksınız.'

⁷ "Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsadı. Bu geniş çölde dolanıp durduğunuz sürece sizi korudu. Tanrınız RAB geçirdiğiniz bu kırk yıl boyunca sizlerleydi ve hiçbir eksiğiniz olmadı.

⁸ "Böylece Seir'de yaşayan kardeşlerimizin, Esavoğulları'nın yanından geçtik. Eylat ve Esyon-Gever'den Arava'ya giden yoldan saparak yolculuğumuzu Moav Çölü yolundan sürdürdük.

⁹ "RAB bana, 'Moavlılar'a düşman gözüyle bakma, onları savaşa kışkırtma' dedi, 'Onların ülkesinden hiçbir toprak parçasını sana mülk olarak vermeyeceğim. Çünkü Ar Kenti'ni Lut soyuna verdim.' "

¹⁰ -Daha önce orada Anaklılar kadar uzun boylu, güçlü ve kalabalık olan Emliler yaşıyordu.

¹¹ Emliler Anaklılar gibi Refalılar'dan sayılırdı. Ama Moavlılar onlara Emliler adını takmıştı. ¹² Daha önce Seir'de Horlular yaşardı. Esavoğulları orayı onların elinden aldı. İsraililer'in RAB'bin mülk edinmek için kendilerine verdiği ülkede yaptıkları gibi, Esavoğulları da Horlular'ı yok edip yerlerine yerleştiler.-

¹³ "RAB, 'Haydi kalkın, Zeret Vadisi'nden geçin' dedi. Biz de Zeret Vadisi'nden geçtik. ¹⁴ Kadeş-Barnea'dan yola çıkıp Zeret Vadisi'nden geçinceye dek otuz sekiz yıl yol aldık. RAB'bin içtiği ant uyarınca, İsrail halkından o kuşağın bütün

savaşçıları yok olmuştu. ¹⁵ RAB, ordugahtaki bütün savaşçıları ortadan kaldırıncaya dek onları cezalandırmıştı.

¹⁶ “Topluluktaki bütün savaşçılar öldükten sonra, ¹⁷ RAB bana şöyle dedi: ¹⁸ ‘Bugün Moav topraklarından ve Ar Kenti'nden geçeceksin. ¹⁹ Ammonlular'a yaklaştığında onlara düşman gözüyle bakma, onları savaşa kışkırtma. Çünkü mülk edinmen için Ammonlular'ın ülkesinden sana hiçbir toprak parçası vermeyeceğim. O ülkeyi mülk olarak Lut soyuna verdim.’ ”

²⁰ –Bu bölge Refalılar ülkesi diye bilinir. Refalılar önceden orada yaşıyordu. Ammonlular onlara Zamzumlular adını takmıştı. ²¹ Zamzumlular Anaklılar kadar uzun boylu, güçlü ve kalabalıktılar. Ama RAB onları Ammonlular'ın önünde yok etti. Ammonlular Zamzumlular'ın topraklarını alıp yerlerine yerleştiler. ²² RAB Seir'de yaşayan Esavoğulları için de aynısını yapmış, Horlular'ı onların önünde yok etmişti. Esavoğulları Horlular'ın topraklarını almış, yerlerine yerleşmişlerdi. Bugün de orada yaşıyorlar. ²³ Gazze'ye kadar uzanan köylerde yaşayan Avvalılar'ı da Kaftor'dan* gelen Kaftorlular yok edip yerlerine yerleştiler.–

²⁴ “ ‘Haydi kalkın! Arnon Vadisi'nden geçin! İşte Heşbon Kralı Amorlu Sihon'u ve ülkesini elinize teslim ettim. Ona saldırın ve ülkesini mülk edinmeye başlayın. ²⁵ Bugünden başlayarak göğün altındaki uluslara korkunuzu, dehşetinizi

2:19 Yar.19:38 * **2:23** “Kaftor”: Bugünkü Girit.

salacağım. Haberinizi duyunca korkuyla titreyecekler.’ ”

*İsrailliler Heşbon Kralı Sihon'u Bozguna Uğrattıyor
(Say.21:21-30)*

²⁶ “Bundan sonra Kedemot Çölü'nden Heşbon Kralı Sihon'a barış önerileriyle ulaklar gönderdim. Öneriler şöyleydi: ²⁷ ‘İzin ver, ülkenden geçelim. Dosdoğru ana yoldan, sağa sola sapmadan geçeceğiz. ²⁸⁻²⁹ Yiyeceğimizi, içeceğimizi para karşılığında bize vereceksin. Yeter ki ülkenden geçelim. Seir'de yaşayan Esavogulları ile Ar Kenti'nde yaşayan Moavlılar sınırlarından geçmemize izin verdiler. Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrımız RAB'bin bize vereceği ülkeye gitmemize sen de izin ver.’ ³⁰ Ne var ki, Heşbon Kralı Sihon ülkesinden geçmemize izin vermek istemedi. Tanrınız RAB, şimdi olduğu gibi, Sihon'u elinize teslim etmek için yüreğini duygusuzlaştırıp onu inatçı yaptı.

³¹ “RAB bana, ‘İşte Sihon'u ve ülkesini senin eline teslim etmeye başladım. Haydi, ülkeyi ele geçir ve mülk edinmeye başla’ dedi. ³² Sihon bizimle savaşmak için Yahesa'da bütün halkıyla karşımıza çıktı. ³³ Tanrımız RAB onu elimize teslim etti. Onu, oğullarını ve bütün halkını yok ettik. ³⁴ Bütün kentlerini ele geçirdik, hepsini yok ettik. Kadın, erkek, çocuk, kimseyi sağ bırakmadık. ³⁵ Hayvanlara ve ele geçirdiğimiz kentlerdeki mallara ise el koyduk. ³⁶ Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den ve vadideki kentten Gilat'a dek, ele geçirmediğimiz hiçbir kent kalmadı. Tanrımız RAB hepsini elimize teslim etti. ³⁷ Ama Tanrımız RAB'bin buyruğu uyarınca,

Ammonlular'ın ülkesine –Yabbuk Irmağı kıyılarına, dağlık bölgedeki kentlere– yaklaşmadınız.”

3

*İsraililer Başan Kralı Og'u Bozguna Uğrattıyor
(Say.21:31-35)*

¹ “Bundan sonra dönüp Başan'a doğru ilerledik. Başan Kralı Og'la ordusu bizimle savaşmak için Edrei'de karşımıza çıktı. ² RAB bana, ‘Ondan korkma!’ dedi, ‘Çünkü onu da ordusuyla ülkesini de senin eline teslim ettim. Amorlular'ın Heşbon'da yaşayan Kralı Sihon'a yaptığıının aynısını ona da yapacaksın.’

³ “Böylece Tanrımız RAB, Başan Kralı Og'u ve halkını da elimize teslim etti. Hiçbirini sağ bırakmadan hepsini yok ettik. ⁴ Bütün kentlerini ele geçirdik. Ele geçirmediğimiz tek kent kalmadı. Hepsi altmış kentti: Başan'da Og'un ülkesi olan bütün Argov bölgesi. ⁵ Bütün bu kentler yüksek surlarla, kapılarla, sürgülerle sağlamlaştırılmıştı. Bunlardan başka surla çevrilmemiş birçok köy de vardı. ⁶ Heşbon Kralı Sihon'a yaptığımız gibi hepsini yok ettik. Her kenti, kadın, erkek ve çocuklarla birlikte, tümüyle yok ettik. ⁷ Hayvanlara ve kentlerdeki mallara ise el koyduk.

⁸ “Arnon Vadisi'nden Hermon Dağı'na kadar Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki toprakları iki Amorlu kralın elinden aldık. ⁹ –Saydalılar Hermon'a Siryon, Amorlular'sa Senir derler.– ¹⁰ Ovadaki bütün kentleri, bütün Gilat'ı, Og'un ülkesine ait kentler olan Salka ve Edrei'ye uzanan

bütün Başan'ı ele geçirdik.” ¹¹ –Refalılar'dan yalnız Başan Kralı Og sağ kalmıştı. Og'un Ammonlular'ın Rabba Kenti'ndeki yatağı demirdendi. O gün kullanılan arşın ölçüsüne göre uzunluğu dokuz*, eni dört arşındı†.–

Şeria Irmağı'nın Doğusuna Yerleşen Oymaklar
(Say.32:1-42)

¹² “O sırada ele geçirdiğimiz topraklardan Arnon Vadisi yakınındaki Aroer Kenti'nin kuzeyini, Gilat dağlık bölgesinin yarısıyla oradaki kentleri Ruben ve Gad oymaklarına verdim. ¹³ Gilat'ın geri kalan bölümünü ve Og'un ülkesi Başan'ı Manaşşe oymağının yarısına verdim. Başan'daki Argov bölgesi Refalılar ülkesi diye bilinirdi. ¹⁴ Manaşşe soyundan Yair, Geşur ile Maaka sınırına dek uzanan bütün Argov bölgesini aldı. Başan denilen bölgeye kendi adını verdi. Orası bugün de Havvot-Yair‡ diye anılıyor. ¹⁵ Makir'e Gilat'ı verdim. ¹⁶ Gilat'la Arnon Vadisi arasında kalan toprakları Ruben ve Gad oymaklarına verdim. Vadinin ortası onların sınıırıydı; Ammonlular'la sınırları ise Yabbuk Irmağı'ydı. ¹⁷ Arava'da da sınır Şeria Irmağı'ydı; Kinneret'ten Arava –Lut– Gölü'ne, doğuda Pisga yamaçlarının aşağısına kadar uzanıyordu.

¹⁸ “O zaman size şöyle buyruk verdim: ‘Tanrınız RAB mülk edinmek için bu ülkeyi size verdi. Bütün savaşçılarınız silahlı olarak İsraili kardeşlerinizin önüsıra gitsin. ¹⁹⁻²⁰ Ancak RAB sizi rahata

* **3:11** “Dokuz arşın”: Yaklaşık 4 m. † **3:11** “Dört arşın”: Yaklaşık 1.8 m. ‡ **3:14** “Havvot-Yair”: “Yair'in yerleşim birimleri” anlamına gelir. **3:17** Yşu.1:12-15

erdirdiği gibi onları da rahata erdirene ve onlar Tanrınız RAB'bin Şeria Irmağı'nın karşı yakasında kendilerine vereceği toprakları ele geçirene kadar, kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız –biliyorum, birçok hayvanınız var– size verdiğim kentlerde kalsın. Ondan sonra, her biriniz size verdiğim toprağa dönebilir.’ ”

Rab Musa'nın Kenan Ülkesine Girmesini Yasaklıyor

²¹ “O zaman Yeşu'ya, ‘Tanrın RAB'bin bu iki krala neler yaptığını gözlerinle gördün’ dedim, ‘RAB gideceğin bütün ülkelere aynısını yapacak. ²² Onlardan korkmayın! Tanrınız RAB sizin için savaşacak.’

²³ “Sonra RAB'be yalvardım: ²⁴ ‘Ey Egemen RAB, büyüklüğünü ve güçlü elini bana göstermeye başla. Gökte ve yerde senin yaptığın yüce işleri yapabilecek başka bir tanrı yok! ²⁵ İzin ver de Şeria Irmağı'ndan geçip karşı yakadaki o verimli ülkeyi, o güzel dağlık bölgeyi ve Lübnan'ı göreyim.’

²⁶ “Ama RAB sizin yüzünüzden bana öfkeleni, yalvarışıma kulak asmadı. Bana, ‘Yeter artık!’ dedi, ‘Bir daha bu konudan söz etme bana. ²⁷ Pisga Dağı'na çık. Batıya, kuzeye, güneye, doğuya bak. Gözlerinle gör. Çünkü Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceksin. ²⁸ Yeşu'ya görev ver. Onu güçlendir ve yüreklendir. Çünkü bu halk Şeria Irmağı'ndan onun önderliğinde geçecek. Göreceğin toprakları halka o miras olarak verecek.’ ²⁹ Böylece Beyt-peor'un karşısındaki vadide kaldık.”

4

İsrailliler'den Söz Dinlemeleri İsteniyor

¹ “Şimdi, ey İsrail, size öğrettiğim kurallara, ilkelere kulak verin. Yaşamak, ülkeye girmek ve atalarınızın Tanrısı RAB'bin size vereceği toprakları mülk edinmek için bunlara uyun. ² Size verdiğim buyruklara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın. Ama size bildirdiğim Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyun.

³ “RAB'bin Baal-Peor'da neler yaptığını kendi gözlerinizle gördünüz. Tanrınız RAB, Baal-Peor'a tapan herkesi aranızdan yok etti. ⁴ RAB'be bağlı kalan sizler ise hâlâ yaşamaktasınız.

⁵ “İşte, Tanrım RAB'bin buyruğu uyarınca size kurallar, ilkeler verdim. Öyle ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede bunlara uyasınız. ⁶ Onlara sınıksız bağlanın. Çünkü ne denli bilge ve anlayışlı olduğunuzu uluslara bunlar gösterecek. Bu kuralları duyunca, uluslar, ‘Bu büyük ulus gerçekten bilge ve anlayışlı bir halk!’ diyecek. ⁷ Tanrımız RAB her çağırdığımızda bize yakın olur. Tanrısı kendisine böylesine yakın olan başka bir büyük ulus var mı? ⁸ Bugün size verdiğim bu yasa gibi adil kuralları, ilkeleri olan başka bir büyük ulus var mı?

⁹ “Ancak gördüklerinizi unutmamaya, yaşamınız boyunca aklınızdan çıkarmamaya dikkat edin ve uyanık olun. Bunları çocuklarınıza, torunlarınıza anlatın. ¹⁰ Horev'de Tanrınız RAB'bin önünde olduğunuz günü anımsayın. RAB bana şöyle dedi: ‘Sözlerimi dinlemesi için halkı toplat. Öyle ki,

yaşamları boyunca benden korkmayı öğrensinler, çocuklarına da öğretsinler.’

11 “Yaklaşıp dağın eteğinde durdunuz. Dağ göklere dek yükselen alevle tutuşmuştu. Kara bulutlar ve koyu bir karanlık vardı. **12** RAB size ateşin içinden seslendi. Siz konuşulani duydunuz, ama konuşanı görmediniz. Yalnız bir ses duydunuz. **13** RAB uymanızı buyurduğu antlaşmayı, yani On Buyruk'u size açıkladı. Onları iki taş levha üstüne yazdı. **14** Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uymanız gereken kuralları, ilkeleri size öğretmemi buyurdu.”

Putatapanlara Karşı Uyarı

15 “RAB Horev'de ateşin içinden size seslendiği gün hiçbir suret görmediniz. Bu nedenle kendinize çok dikkat edin. **16-18** Öyle ki, kendiniz için erkek ya da kadın, yerde yaşayan hayvan ya da gökte uçan kuş, küçük kara hayvanı ya da aşağıda suda yaşayan balık suretinde, heykel biçiminde put yaparak yoldan sapmayasınız. **19** Gözlerinizi göklere kaldırıp güneşi, ayı, yıldızları –gök cisimlerini– görünce sakın aldanmayın; eğilip onlara tapmayın. Tanrınız RAB bunları göğün altındaki halklara pay olarak vermiştir. **20** Size gelince, RAB, bugün olduğu gibi kendi halkı olmanız için, sizi alıp demir eritme ocağından, Mısır'dan çıkardı.

21 “RAB sizin yüzünüzden bana öfkeleni. Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmemem ve

4:11 Çık.19:16-18; İbr.12:18-19 **4:13** Çık.31:18 **4:14** Çık.21:1

4:16-18 Çık.20:4; Lev.26:1; Yas.5:8; 27:15 **4:16-18** Rom.1:23

4:20 Çık.19:5; Yas.7:6; 14:2; 26:18; Tit.2:14; 1Pe.2:9 **4:21**

Say.20:12

Tanrınız RAB'bin size mülk olarak vereceği o verimli ülkeye girmemem için ant içti. ²² Ben bu toprakta öleceğim. Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceğim. Ama siz karşıya geçecek ve o verimli ülkeyi mülk edineceksiniz. ²³ Tanrınız RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmayı unutmamaya, kendinize Tanrınız RAB'bin yasakladığı herhangi bir şeyin suretinde put yapmamaya dikkat edin. ²⁴ Çünkü Tanrınız RAB yakıp yok eden bir ateştir; kıskanç bir Tanrı'dır.

²⁵ “Ülkede uzun zaman oturduktan, çocuk ve torun sahibi olduktan sonra yoldan sapar, kendinize herhangi bir şeyin suretinde put yapar, Tanrınız RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak onu öfkelenendirirseniz, ²⁶ bugün size karşı yeri göğü tanık gösteririm ki, mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçip gideceğiniz ülkede kesinlikle ve çabucak öleceksiniz. Orada uzun süre yaşamayacak, büsbütün yok olacaksınız. ²⁷ RAB sizi başka halkların arasına dağıtacak. RAB'bin sizi süreceği ulusların arasında sayıca az olacaksınız. ²⁸ Orada görmeyen, duymayan, yemeyen, koku almayan, insan eliyle yapılmış, ağaçtan, taştan tanrılara tapacaksınız. ²⁹ Ama Tanrınız RAB'bi arayacaksınız. Bütün yüreğinizle, bütün canınızla ararsanız, O'nu bulacaksınız. ³⁰ Sıkıntıya düştüğünüzde ve bütün bu olaylar başınıza geldiğinde, sonunda Tanrınız RAB'be dönecek, O'nun sözüne kulak vereceksiniz. ³¹ Çünkü Tanrınız RAB acıyan bir Tanrı'dır. Sizi bırakmaz, yok etmez ve atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı unutmaz.

³² “Siz doğmadan önceki geçmiş günleri, Tanrı'nın yeryüzünde insanı yarattığı günden bu yana geçen zamanı soruşturun. Göklerin bir ucundan öbür ucuna sorun. Bu kadar önemli bir olay hiç oldu mu, ya da buna benzer bir olay duyuldu mu?

³³ Ateşin içinden seslenen Tanrı'nın sesini sizin gibi duyup da sağ kalan başka bir ulus var mı?

³⁴ Hiçbir tanrı Tanrınız RAB'bin Mısır'da gözlerinizin önünde sizin için yaptığı gibi denemelerle, belirtilerle, şaşılasi işlerle, savaşla, güçlü ve kudretli elle, büyük ve ürkütücü olaylarla gidip başka bir ulustan kendine bir ulus almaya kalkıştı mı?

³⁵ “Bu olaylar RAB'bin Tanrı olduğunu ve O'ndan başkası olmadığını bilersiniz diye size gösterildi. ³⁶ O sizi yola getirmek için gökten size sesini duyurdu. Yeryüzünde size büyük ateşini gösterdi. Ateşin içinden size sözlerini duyurdu.

³⁷ Atalarınızı sevdiği ve onların soyunu seçtiği için sizi büyük gücüyle Mısır'dan kendisi çıkardı.

³⁸ Amacı sizden daha büyük, daha güçlü ulusları önünüzden kovmak, onların ülkelerine girmenizi sağlamak, bugün olduğu gibi mülk edinmeniz için ülkelerini size vermektir.

³⁹ “Bunun için, bugün RAB'bin yukarıda göklerde, aşağıda yeryüzünde Tanrı olduğunu, O'ndan başkası olmadığını bilin ve bunu aklınızdan çıkarmayın. ⁴⁰ Size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza iyilik sağlaması ve Tanrınız RAB'bin sonsuza dek size vereceği bu topraklarda uzun yıllar yaşamanız için bugün size bildirdiğim RAB'bin kurallarına, buyruklarına uyun.”

Sığınak Kentler

(Say.35:6-28; Yas.19:1-13; Yşu.20:1-9)

⁴¹ Bundan sonra Musa Şeria Irmağı'nın doğusunda üç kent ayırdı. ⁴² Öyle ki, önceden kin beslemediği bir komşusunu istemeyerek öldüren biri bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarabilsin. ⁴³ Bu kentler şunlardı: Rubenliler için ovadaki kırsal bölgede Beser, Gadlılar için Gilat'taki Ramot, Manaşşeliler için Başan'daki Golan.

Yasaya Giriş

⁴⁴ Musa'nın İsraililer'e anlattığı yasa budur. ⁴⁵ Mısır'dan çıktıktan sonra Musa'nın İsraililer'e bildirdiği yasalar, kurallar, ilkeler bunlardır. ⁴⁶ Musa bunları Şeria Irmağı'nın doğu yakasında, Beytpeor karşısındaki vadide bildirdi. Burası daha önce Heşbon'da oturan Amorlular'ın Kralı Sihon'a ait topraklardı. Musa ile İsraililer Mısır'dan çıktıklarında Sihon'u bozguna uğratmışlardı. ⁴⁷ Onun ve Başan Kralı Og'un ülkesini, yani Şeria Irmağı'nın doğusunda yaşayan iki Amorlu kralın ülkesini ele geçirmişlerdi. ⁴⁸ Bu topraklar, Arnon Vadisi kıyısındaki Aroer Kenti'nden Sion, yani Hermon Dağı'na kadar uzanıyor, ⁴⁹ Pisga Dağı'nın eteğindeki Arava Gölü'ne dek uzanan, Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki bütün Arava'yı kapsıyordu.

5

On Buyruk

(Çık.20:1-17)

¹ Musa bütün İsraililer'i bir araya toplayarak şöyle dedi: “Ey İsrail, bugün size bildireceğim kurallara, ilkelere kulak verin! Onları öğrenin ve onlara uymaya dikkat edin! ² Tanrımız RAB Horev Dağı'nda bizimle bir antlaşma yaptı. ³ RAB bu antlaşmayı atalarımızla değil, bizimle, bugün burada sağ kalan hepimizle yaptı. ⁴ RAB dağda ateşin içinden sizinle yüz yüze konuştu. ⁵ O zaman RAB'bin sözünü size bildirmek için RAB ile sizin aranızda durdum. Çünkü siz ateşten korkup dağa çıkmadınız. RAB şöyle seslendi:

⁶ “‘Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkaran Tanrın RAB benim.

⁷ “‘Benden başka tanrın olmayacak.

⁸ “‘Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sulara yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. ⁹ Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrın RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. ¹⁰ Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa* sevgi gösteririm.

¹¹ “‘Tanrın RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.

¹² “‘Tanrın RAB'bin buyruğu uyarınca Şabat Günü'nü* tut ve kutsal say. ¹³ Altı gün çalışacak,

5:8 Yas.4:15-18; 27:15 **5:9** Çık.34:6-7; Say.14:18; Yas.7:9-10

* **5:10** “Kuşağa” ya da “Kişiye”. **5:11** Lev.19:12 **5:12**

Çık.16:23-30; 31:12-14 **5:13** Çık.23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3

bütün işlerini yapacaksın. ¹⁴ Ama yedinci gün bana, Tanrın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, öküzün, eşiğin ya da herhangi bir hayvanın, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. Öyle ki, senin gibi erkek ve kadın kölelerin de dinlensinler. ¹⁵ Mısır'da köle olduğunu ve Tanrın RAB'bin seni oradan güçlü ve kudretli eliyle çıkardığını anımsayacaksın. Tanrın RAB bu yüzden Şabat Günü'nü tutmanı buyurdu.

¹⁶ “Tanrın RAB'bin buyruğu uyarınca annene babana saygı göster. Öyle ki, ömrün uzun olsun ve Tanrın RAB'bin sana vereceği ülkede üzerine iyilik gelsin.

¹⁷ “Adam öldürmeyeceksin.

¹⁸ “Zina etmeyeceksin.

¹⁹ “Çalmayacaksın.

²⁰ “Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

²¹ “Komşunun karısına kötü gözle bakmayacaksın. Komşunun evine, tarlasına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşiğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.’

²² “RAB bu sözleri dağda ateşin, bulutun, koyu karanlığın içinden bütün topluluğunuza yüksek

5:16 Yas.27:16; Mat.15:4; 19:19; Mar.7:10; 10:19; Luk.18:20; Ef.6:2 **5:16** Ef.6:3 **5:17** Yar.9:6; Lev.24:17; Mat.5:21; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 **5:18** Lev.20:10; Mat.5:27; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 **5:19** Lev.19:11; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9 **5:20** Çık.23:1; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20 **5:21** Rom.7:7; 13:9 **5:22** İbr.12:18-19

sesle söyledi. Başka bir şey eklemedi. Sonra bunları iki taş levha üstüne yazıp bana verdi.

23 “Dağ alev alev yanarken karanlığın içinden sesi duyduğunuzda bütün oymak başlarınız ve ileri gelenlerinizle bana yaklaştınız. 24 ‘Tanrımız RAB bize yüceliğini ve büyüklüğünü gösterdi’ dediniz, ‘Ateşin içinden sesini duyduk. Bugün Tanrı'nın insanla konuştuğunu ve insanın ölmediğini gördük. 25 Neden şimdi ölelim? Bu büyük ateş bizi yakıp yok edecek. Tanrımız RAB'bin sesini bir daha duyarsak öleceğiz. 26 Ateşin içinden seslenen, yaşayan Tanrı'nın sesini bizim gibi duyup da sağ kalan var mı? 27 Sen git, Tanrımız RAB'bin söyleyeceklerini dinle. Sonra Tanrımız RAB'bin bütün söylediklerini bize anlat. Biz de kulak verip uyacağız.’

28 “RAB benimle yaptığınız konuşmayı duyunca, şöyle dedi: ‘Bu halkın sana neler söylediğini duydum. Bütün söyledikleri doğrudur. 29 Keşke benden korksalar ve bütün buyruklarına uymak için her zaman yürekten istekli olsalar! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik gelirdi.

30 “‘Git, çadırlarına dönmelerini söyle. 31 Ama sen burada yanımda dur. Sana bütün buyrukları, kuralları, ilkeleri vereceğim. Bunları halka sen öğreteceksin. Öyle ki, mülk edinmek için kendilerine vereceğim ülkede hepsine uysunlar.’

32 “Tanrınız RAB'bin size buyurduklarına uymaya özen gösterin. Onlardan sağa sola sapmayın. 33 Tanrınız RAB'bin size buyurduğu yollarda yürüyün. Öyle ki, mülk edineceğiniz ülkede sağ kalasınız, başarılı ve uzun ömürlü olasınız.”

6

En Büyük Buyruk

¹ “Tanrınız RAB'bin size öğretmek için bana verdiği buyruklar, kurallar, ilkeler bunlardır. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede onlara uyun.

² Yaşamınız boyunca siz, çocuklarınız ve torunlarınız, size verdiğim bütün kurallara, buyruklara uyarak Tanrınız RAB'den korkun ki, ömrünüz uzun olsun. ³ Kulak ver, ey İsrail! Söz dinleyin ki, üzerinize iyilik gelsin, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği söz uyarınca süt ve bal akan ülkede bol bol çoğalasınız.

⁴ “Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir*.” ⁵ Tanrınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz. ⁶ Bugün size verdiğim bu buyrukları aklınızda tutun. ⁷ Onları çocuklarınıza belletin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin. ⁸ Bir belirti olarak onları ellerinize bağlayın, alın sargısı olarak takın. ⁹ Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın.”

Söz Dinlemezliğe Karşı Uyarı

¹⁰⁻¹¹ “Tanrınız RAB atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca, sizi vereceği ülkeye – inşa etmediğiniz büyük ve güzel kentleri, biriktirmedığınız iyi eşyalarla dolu evleri, siz emek vermeden kazılmış sarnıçları, dikmediğiniz bağları,

6:4 Mar.12:29 * **6:4** “Tanrımız RAB tek RAB'dir” ya da “RAB Tanrımız'dır, yalnız ve yalnız RAB” veya “RAB Tanrımız'dır, RAB tektir”. **6:5** Mat.22:37; Mar.12:30; Luk.10:27 **6:6** Yas.11:18-20 **6:10-11** Yar.12:7; 26:3; 28:13

zeytinlikleri olan ülkeye– götürecektir. Orada yiyip doyacaksınız. ¹² O zaman dikkat edin! Sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkaran RAB'bi unutmayın.

¹³ “Tanrınız RAB'den korkacaksınız; O'na kulluk edecek ve O'nun adıyla ant içeceksiniz. ¹⁴ Başka ilahların, çevrenizdeki ulusların taptığı hiçbir ilahın ardınca gitmeyeceksiniz. ¹⁵ Çünkü aranızda olan Tanrınız RAB kıskanç bir Tanrı'dır. Öfkelenirse sizi yeryüzünden yok eder. ¹⁶ Massa'da olduğu gibi, Tanrınız RAB'bi denemeyeceksiniz. ¹⁷ Tanrınız RAB'bin buyruklarına, size verdiği yasalara, kurallara uymaya dikkat edeceksiniz. ¹⁸ RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin, RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği verimli ülkeyi mülk edinesiniz. ¹⁹ RAB de sözü uyarınca bütün düşmanlarınızı önünüzden kovacak.

²⁰ “Gelecekte çocuklarınız size, ‘Tanrımız RAB'bin size verdiği yasaların, kuralların, ilkelerin anlamı nedir?’ diye sorunca, ²¹ onlara şöyle diyeceksiniz: ‘Mısır'da firavunun köleleriydik. RAB bizi güçlü eliyle oradan çıkardı. ²² Gözlerimizin önünde Mısır'a, firavuna, ailesine karşı belirtir, büyük ve korkunç işler yaptı. ²³ Atalarımıza ant içerek söz verdiği ülkeye götürmek ve orayı bize vermek için bizi Mısır'dan çıkardı. ²⁴ Sürekli üzerimize iyilik gelmesi ve bugün olduğu gibi sağ kalmamız için Tanrımız RAB bütün bu kurallara uymamızı ve kendisinden korkmamızı buyurdu. ²⁵ Tanrımız

RAB'bin önünde, verdiği bu buyruklara uymaya dikkat edersek, bunu bize doğruluk sayacaktır.’ ”

7

Tanrı'nın Öz Halkı (Çık.34:11-16)

¹ “Tanrınız RAB mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkeye sizi götürdüğünde, önünüzden birçok ulusu –Hititler'i*, Girgaşlılar'ı, Amorlular'ı, Kenanlılar'ı, Perizliler'i, Hivliler'i, Yevuslular'ı, sizden daha büyük ve daha güçlü yedi ulusu– kovacak. ² Tanrınız RAB bu ulusları elinize teslim ettiğinde, onları bozguna uğrattığınızda, tümünü yok etmelisiniz. Bu uluslarla antlaşma yapmayacaksınız, onlara acımayacaksınız. ³ Kız alıp vermeyeceksiniz. Kızlarınızı oğullarına vermeyeceksiniz; oğullarınıza da onlardan kız almayacaksınız. ⁴ Çünkü onlar oğullarınızı beni izlemekten saptıracak, başka ilahlara tapmalarına neden olacaklardır. O zaman RAB size öfkelenecek ve sizi çabucak yok edecek. ⁵ Onlara şöyle yapacaksınız: Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını devirecek, öbür putlarını yakacaksınız.

⁶ “Siz Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız. Tanrınız RAB, öz halkı olmanız için, yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti. ⁷ RAB'bin sizi sevmesinin ve seçmesinin nedeni öbür halklardan daha kalabalık olduğunuzdan değil. Siz sayıca öbür halklardan azdınız. ⁸ RAB size sevgisini göstermek

7:1 Elç.13:19-20

7:5 Yas.12:3

7:6 Çık.19:5; Yas.4:20; 14:2;

26:18; Tit.2:14; 1Pe.2:9

ve atalarınıza ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için güçlü eliyle sizi Mısır'dan çıkardı; köle olduğunuz ülkeden, Mısır Firavunu'nun elinden sizi kurtardı. ⁹ Tanrınız RAB'bin Tanrı olduğunu bilin. O güvenilir Tanrı'dır. Kendisini sevenlerin, buyruklarına uyanların bininci kuşağına kadar antlaşmasına bağlı kalır. ¹⁰ Kendisinden nefret edenlere ise üzerlerine yıkım göndererek karşılık verir. RAB kendisinden nefret edene karşılık vermekte gecikmeyecek. ¹¹ Onun için, bugün size bildirdiğim buyruklara, kurallara, ilkelere uymaya dikkat edin.”

Buyruklara Uyanlara Verilecek Ödül

(Yas.28:1-14)

¹² “Bu ilkeleri dinler, onlara özenle uyarsanız, Tanrınız RAB atalarınıza ant içerek verdiği söz uyarınca sizinle yaptığı antlaşmaya bağlı kalacak. ¹³ Sizi sevecek, kutsayacak, çoğaltacak. Atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede rahminizin meyvesini, toprağınızın ürününü –tahılını, yeni şarabını, zeytinyağını– sığırlarınızın buzağılarını, sürülerinizin kuzularını bereketli kılacak. ¹⁴ Öbür halklardan daha çok kutsanmış olacaksınız. Erkekleriniz, kadınlarınız, hayvanlarınız arasında döl vermeyen olmayacak. ¹⁵ RAB her türlü hastalığı sizden uzaklaştıracak. Mısır'da gördüğünüz korkunç hastalıklardan hiçbirini size vermeyecek. Bütün bu hastalıkları sizden nefret edenlere verecek. ¹⁶ Tanrınız RAB'bin elinize teslim edeceği halkların tümünü yok

edeceksiniz. Onlara acımayacaksınız. İlahlarına tapmayacaksınız. Çünkü bu sizin için tuzak olacaktır.

¹⁷ “ ‘Bu uluslar bizden daha güçlü. Onları nasıl kovabiliriz?’ diye düşünebilirsiniz. ¹⁸ Onlardan korkmayacaksınız. Tanrınız RAB'bin firavuna ve bütün Mısır'a yaptıklarını her zaman anımsayın. ¹⁹ Tanrınız RAB'bin sizi Mısır'dan çıkarmak için yaptığı büyük denemeleri, belirtileri, şaşılası işleri, güçlü ve kudretli elini gözlerinizle gördünüz. Tanrınız RAB şimdi korktuğunuz bütün bu halklara aynısını yapacaktır. ²⁰ Sizden gizlenerek sağ kalmış olanların üzerine, hepsi yok olana dek eşekarısı* gönderecek. ²¹ Onlardan yılmayacaksınız. Aranızda olan Tanrınız RAB ulu ve heybetli bir Tanrı'dır. ²² Bu ulusları önünüzden azar azar kovacak. Onları birden ortadan kaldıramazsınız. Yoksa çevrenizde yabanıl hayvanlar çoğalır. ²³ Tanrınız RAB onları elinize teslim edecek ve hepsi yok oluncaya dek onları şaşkına çevirecek. ²⁴ Krallarını elinize teslim edecek; adlarını göğün altından sileceksiniz. Onları yok edene dek kimse size karşı duramayacak. ²⁵ İlahlarını simgeleyen putları yakacaksınız; üzerlerindeki altına, gümüşe göz dikmeyecek, bunları kendinize ayırmayacaksınız. Öyle ki, tuzağa düşmeyesiniz. Bu putlar Tanrınız RAB'bin gözünde iğrençtir. ²⁶ Bu iğrenç şeyleri evinize getirmeyeceksiniz, yoksa siz de onlar gibi yok olursunuz. Onlardan çok nefret edecek, tiksineceksiniz; çünkü onlar yok olmaya

* **7:20** “Eşekarısı”: İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir.

mahkûmdur.”

8

Rab'bi Unutmayın

¹ “Bugün size bildirdiğim buyruklara tam tamına uyun ki, yaşayasınız, çoğalasınız ve gidip RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği ülkeyi mülk edinesiniz. ² Tanrınız RAB'bin sizi kırk yıl boyunca çölde dolaştırdığı uzun yolculuğu anımsayın! Buyruklarına uyup uymayacağınızı, amacınızın ne olduğunu öğrenmek için sizi sıkıntılara sokarak sınadı. ³ Sizi aç bırakarak sıkıntıya soktu. Sonra sizin de atalarınızın da bilmediği man ile sizi doyurdu. İnsanın yalnız ekmekle yaşamadığını, RAB'bin ağzından çıkan her sözle yaşadığını size öğretmek için yaptı bunu. ⁴ Kırk yıl ne giysileriniz eskidi, ne de ayaklarınız şişti. ⁵ Tanrınız RAB'bin, çocuğunu eğiten bir baba gibi, sizi nasıl eğittiğini anlayın.

⁶ “Onun için, Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyun. Yollarında yürüyün, O'ndan korkun. ⁷ Tanrınız RAB sizi verimli bir ülkeye götürüyor. Öyle bir ülke ki, ırmakları, pınarları, derelerden tepelerden çıkan su kaynakları vardır; ⁸ buğdayı, arpası, üzümü, inciri, narı, zeytinyağı, balı vardır. ⁹ Sıkıntısız ekmek yiyebileceğiniz, hiçbir şeye gereksinim duymayacağınız bir ülkedir. Öyle bir ülke ki, kayaları demirdir, dağlarından bakır çıkarabilirsiniz.

¹⁰ “Yiyip doyunca, size verdiği verimli ülke için Tanrınız RAB'be övgüler sunun. ¹¹ Tanrınız

RAB'bi unutmamaya dikkat edin. Bugün size bildirdiğim buyruklarını, ilkelerini, kurallarını savsaklamayın. ¹² Yiyip doyduğunuzda, güzel evler yapıp yerleştiğinizde, ¹³ sığırlarınız, davarlarınız çoğaldığında, altınınız, gümüşünüz ve her şeyiniz arttığında, ¹⁴ böbürlenmemeye ve sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkaran Tanrınız RAB'bi unutmamaya dikkat edin. ¹⁵ RAB o büyük ve korkunç çölde, zehirli yılanlarla, akreplerle dolu o kurak, susuz toprakta sizi yürüttü. Size sert kayadan su çıkardı. ¹⁶ Atalarınızın bilmediği man ile sizi çölde doyurdu. Sizi sıkıntıya soktu, sınadı. Öyle ki, sonunda üzerinize iyilik gelsin. ¹⁷ 'Bu serveti toplayan kendi yeteneğimiz, güçlü elimizdir' diye düşünebilirsiniz. ¹⁸ Ancak bu serveti toplama yeteneğini size verenin Tanrınız RAB olduğunu anımsayın. Atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı sürdürmek amacıyla bugün de bunu yapıyor.

¹⁹ "Tanrınız RAB'bi unuttur, başka ilahların ardınca giderseniz, onlara tapar, önlerinde yere kapanırsanız, bugün size açıkça belirtirim ki, tamamen yok olacaksınız. ²⁰ Tanrınız RAB önünüzden ulusları yok ettiği gibi, sözüne kulak vermediğiniz için sizi de yok edecek.

9

¹ "Ey İsrail, kulak ver! Bugün sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edinmek için Şeria İrmağı'ndan geçeceksiniz. Onların kentleri büyük, surları göğe dek yükseliyor. ² Bu güçlü, uzun boylu halk Anaklılar'dır. Onları biliyorsunuz. 'Kim Anaklılar'a karşı durabilir?' deyişini duydunuz.

³ Bilin ki, yakıp yok eden ateş olan Tanrınız RAB önünüzden gidecek. Onları ortadan kaldıracak, size boyun eğmelerini sağlayacak. Onları kovacaksınız, RAB'bin verdiği söz uyarınca bir çırpıda yok edeceksiniz.”

Halkın Söz Dinlemezliği

⁴ “Tanrınız RAB bu ulusları önünüzden kovunca, ‘RAB doğruluğumuzdan ötürü bu ülkeyi mülk edinelim diye bizi buraya getirdi’ diye düşünmeyin. Çünkü RAB, bu ulusları yaptıkları kötülükler yüzünden önünüzden kovuyor. ⁵ Onların topraklarını mülk edinmeye gitmenizden nedeni doğruluğunuz, erdeminiz değildir. Tanrınız RAB bu ulusları kötülükleri yüzünden ve atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için önünüzden kovacak. ⁶ Şunu anlayın ki, Tanrınız RAB'bin bu verimli toprakları mülk edinesiniz diye size vermesinin nedeni doğruluğunuz değildir. Çünkü siz dikbaşlı bir halksınız.

⁷ “Tanrınız RAB'bi çölde nasıl kızdırdığınızı anımsayın, hiç unutmayın. Mısır'dan çıktığınız günden buraya varıncaya dek, RAB'be sürekli karşı geldiniz. ⁸ Horev Dağı'nda RAB'bi öyle kızdırdınız ki, sizi yok edecek kadar öfkeleni.

⁹ Daha önce taş levhaları –RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmanın levhalarını– almak için dağa çıkmıştım; orada kırk gün, kırk gece kaldım. Ne yedim, ne içtim. ¹⁰ RAB Tanrı parmağıyla yazmış olduğu iki taş levhayı bana verdi. Bu levhalar, dağda toplandığınız gün RAB'bin ateşin içinden size

bildirdiği bütün buyrukları içermekteydi. ¹¹ Kırk gün, kırk gece sonra RAB bana iki taş levhayı, antlaşma levhalarını verdi.

¹² “ ‘Haydi, buradan hemen in’ dedi, ‘Çünkü Mısır'dan çıkardığın halkın yoldan çıktı. Onlara buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir put yaptılar.’ ¹³ Sonra RAB bana, ‘Bu halkı gördüm’ dedi, ‘İşte dikbaşı bir halk! ¹⁴ Bırak da onları yok edeyim; adlarını da göğün altından sileyim. Seni onlardan daha güçlü, daha büyük bir ulus kılayım.’

¹⁵ “Dönüp dağdan aşağıya indim. Dağ alev alev yanıyordu. Antlaşmanın iki levhası iki elimdeydi. ¹⁶ Tanrınız RAB'be karşı günah işlediğinizi gördüm. Kendinize buzağıya benzer bir dökme put yapmıştınız. RAB'bin size buyurduğu yoldan hemen sapmıştınız. ¹⁷ Bu yüzden iki levhayı fırlatıp attım, gözünüzün önünde parçaladım. ¹⁸ Bir kez daha RAB'bin huzurunda bir şey yemeden, içmeden kırk gün kırk gece yere kapanıp kaldım. Çünkü günah işlemiştiniz; RAB'bin gözünde kötü olanı yapıp O'nu öfkelendirmiştiniz. ¹⁹ RAB'bin kızgın öfkesi karşısında korktum. Öfkesi sizi yok edecek kadar alevlenmişti. Ama RAB yakarışımı yine duydu. ²⁰ RAB Harun'a da onu yok edecek kadar öfkelenmişti. O sırada Harun için de yakardım. ²¹ Yaptığınız günahlı nesneyi, o buzağıya benzer dökme putu alıp yaktım. Parçalayıp ince toz haline getirinceye dek ezdim. Sonra tozu dağdan akan dereye attım.

²² “Tavera'da, Massa'da, Kivrot-Hattaava'da* da RAB'bi öfkelenirdiniz. ²³ RAB sizi Kadeş-Barnea'dan gönderirken, ‘Gidin, size vereceğim ülkeyi mülk edinin’ diye buyurmuştu. Sizse Tanrınız RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. O'na güvenmediniz, sözüne kulak vermediniz. ²⁴ Sizi tanıdığım günden bu yana RAB'be sürekli karşı geldiniz.

²⁵ “RAB sizi yok edeceğini söylediği için, kırk gün kırk gece O'nun önünde yere kapanıp kaldım. ²⁶ RAB'be şöyle yakardım: ‘Ey Egemen RAB, büyük kudretinle kurtarıp güçlü elinle Mısır'dan çıkardığın halkını, kendi mirasını yok etme. ²⁷ Kulların İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u anımsa. Bu halkın dikbaşlılığını, kötülüğünü, günahını dikkate alma. ²⁸ Yoksa bizi çıkardığın ülkenin halkı, ‘RAB söz verdiği ülkeye götüremediği, onlardan nefret ettiği için çölde yok etmek amacıyla onları Mısır'dan çıkardı’ diyecek. ²⁹ Oysa onlar, büyük güçle ve kudretli elinle Mısır'dan çıkardığın kendi halkın ve mirasıdır.’ ”

10

Musa Buyrukları Yeniden Alıyor (Çık.34:1-10)

¹ “O zaman RAB bana, ‘Öncekiler gibi iki taş levha kes ve dağa, yanıma çık’ dedi, ‘Ağaçtan bir sandık yap. ² Parçaladığın önceki levhalara yazılı

9:22 Say.11:3 **9:22** Çık.17:7 **9:22** Say.11:34 * **9:22**
 “Kivrot-Hattaava”: “Özlem mezarları” anlamına gelir. **9:23**
 Say.13:25-14:38 **9:23** Yas.1:21 **9:23** Say.13:31; Yas.1:26; İbr.3:16

buyrukları yeni levhalara yazacağım. Sonra onları sandığa koyacaksın.'

³ “Böylece akasya ağacından bir sandık yaptım. Öncekiler gibi iki taş levha kestim. İki levhayı da alıp dağa çıktım. ⁴ RAB dağda toplandığınız gün ateşin içinden size bildirdiği On Buyruk'u, daha önce yaptığı gibi, bu levhalara yazdı ve bana verdi. ⁵ Sonra dönüp dağdan indim. RAB'bin buyruğu uyarınca, levhaları yaptığım sandığa koydum. Orada duruyorlar.”

⁶ –İsrailliler Yaakanoğulları'na ait kuyulardan ayrılıp Mosera'ya gittiler. Harun orada öldü ve gömüldü. Yerine oğlu Elazar kâhin oldu. ⁷ İsrailliler oradan Gudgoda'ya, sonra da akarsular bölgesi olan Yotvata'ya göç ettiler. ⁸ O zaman RAB, kendi Antlaşma Sandığı'nı* taşıması, kendisine hizmet etmek üzere önünde durması ve O'nun adıyla kutlaması için Levililer oymağını ayırdı. Bugün de aynı görevi yapıyorlar. ⁹ Bu yüzden Levililer kardeşleri olan öbür oymaklar gibi pay ve mülk almadılar. Tanrınız RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca onların mirası RAB'dir.–

¹⁰ “Daha önce yaptığım gibi dağda kırk gün, kırk gece kaldım. RAB yine yakarışımı duydu ve sizi yok etmek istemedi. ¹¹ Sonra, ‘Kalk, git’ dedi, ‘Onları atalarına ant içerek söz verdiğim ülkeye götür. Gidip orayı mülk edinsinler.’ ”

Rab'den Korkun

¹² “Şimdi, ey İsrail halkı, Tanrınız RAB sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: Tanrınız RAB'den

korkun, O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin; ¹³ üzerinize iyilik gelsin diye bugün size bildirdiğim buyruklarına, kurallarına uyun. ¹⁴ Gökler de, göklerin gökleri de, yeryüzü ve içindeki her şey Tanrınız RAB'bindir. ¹⁵ Öyleyken RAB atalarınızı sevdi, onlara bağlandı. Bugün olduğu gibi, onların soyu olan sizleri bütün halkların arasından seçti. ¹⁶ Yürekerinizi RAB'be adayın*, bundan böyle dikbaşlı olmayın. ¹⁷ Çünkü Tanrınız RAB, tanrıların Tanrısı, rablerin Rabbi'dir. O kimseyi kayırmayan, rüşvet almayan, ulu, güçlü, heybetli Tanrı'dır. ¹⁸ Öksüzlerin, dul kadınların hakkını gözetir. Yabancıları sever, onlara yiyecek, giyecek sağlar. ¹⁹ Siz de yabancıları seveceksiniz. Çünkü Mısır'da siz de yabancıydınız. ²⁰ Tanrınız RAB'den korkun, O'na kulluk edin. O'na bağlı kalın ve O'nun adıyla ant için. ²¹ O övgünüzdür. Gözlerinizle gördüğünüz o büyük, heybetli belirtileri sizin için gerçekleştiren Tanrınız'dır. ²² Mısır'a giden atalarınız yetmiş kişiydi. Şimdiyse Tanrınız RAB sizi göklerdeki yıldızlar kadar çoğalttı.”

11

Rab'bin Büyüklüğü

¹ “Tanrınız RAB'bi sevin. Uyarılarına, kurallarına, ilkelerine, buyruklarına her zaman uyun. ² Unutmayın ki, Tanrınız RAB'bin tedibini

* **10:16** “Yürekerinizi RAB'be adayın”: İbranice “Yürekerinizi sünnet edin”. **10:17** 1Ti.6:15; Va.17:14; 19:16 **10:17** Elç.10:34-35; Rom.2:11; Gal.2:6; Ef.6:9 **10:22** Yar.46:27 **10:22** Yar.15:5; 22:17

görüp yaşayanlar çocuklarınız değil, sizsiniz: Büyüklüğünü, güçlü elini, kudretini, ³ belirtilerini, Mısır'da firavuna ve bütün ülkesine yaptıklarını; ⁴ Mısır ordusuna, atlarına, savaş arabalarına neler yaptığını; Mısırlılar sizi kovalarken onları nasıl Kamış Denizi'nin* suları altında bıraktığını, onları nasıl yok ettiğini gördünüz. ⁵ Buraya varıncaya dek RAB'bin çölde sizin için neler yaptığını; ⁶ Rubenoğulları'ndan Eliav'ın oğulları Datan'la Aviram'a neler ettiğini; bütün İsrail'in gözü önünde yerin nasıl yarıldığını, onları, ailelerini, çadırlarını ve onlara ait her canlıyı nasıl yuttuğunu gören çocuklarınız değil, sizsiniz. ⁷ RAB'bin yaptığı bu büyük işlerin tümünü gören sizsiniz.

⁸ “Bugün size bildirdiğim buyrukların tümüne uyun ki, güçlü olasınız, mülk edinmek üzere Şeria Irmağı'ndan geçip ülkeyi ele geçiresiniz. ⁹ RAB'bin ant içerek atalarınıza ve soylarına söz verdiği süt ve bal akan ülkede ömrünüz uzun olsun. ¹⁰ Mülk edinmek için gideceğiniz ülke, çıkmış olduğunuz Mısır gibi değildir. Orada tohumunuzu eker, sebze bahçesi gibi zorlukla* sulardınız. ¹¹ Mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkenin ise dağları, dereleri vardır. Toprağı gökten yağan yağmurla sulanır. ¹² Orası Tanrınız RAB'bin kayırdığı bir ülkedir. Tanrınız RAB orayı bütün yıl sürekli gözetir.

¹³ “Tanrınız RAB'bi sevmek, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek için bugün size bildirdiğim buyruklara iyice kulak vererseniz, ¹⁴ RAB ülkenize ilk ve son yağmuru vaktinde

11:3 Çık.7:8-12:13 **11:4** Çık.14:28 **11:6** Say.16:31-32 * **11:10**
“Zorlukla”: İbranice “Ayağınızla”. **11:13** Lev.26:3-5; Yas.7:12-16;
28:1-14

yağdıracak. Öyle ki, tahılınızı, yeni şarabınızı, zeytinyağınızı toplayasınız. ¹⁵ RAB tarlalarda hayvanlarınız için ot sağlayacak, siz de yiyip doycaksınız. ¹⁶ Sakının, ayartılıp yoldan çıkmayasınız; başka ilahlara tapmayasınız, önlerinde eğilmeyesiniz. ¹⁷ Öyle ki, RAB size öfkelenmesin; yağmur yağmasın, toprak ürün vermesin diye gökleri kapamasın; size vereceği verimli ülkede çabucak yok olmayasınız.

¹⁸ “Bu sözlerimi aklınızda ve yüreğinizde tutun. Bir belirti olarak ellerinize bağlayın, alın sargısı olarak takın. ¹⁹ Onları çocuklarınıza öğretin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin. ²⁰ Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın. ²¹ Öyle ki, RAB'bin atalarınıza vermeye söz verdiği topraklar üzerinde sizin de, çocuklarınızın da ömrü uzun olsun ve yeryüzünün üstünde gökler olduğu sürece orada yaşayasınız.

²² “Uymanız için size bildirdiğim bu buyrukları eksiksiz yerine getirir, Tanrınız RAB'bi sever, yollarında yürür, O'na bağlı kalırsanız, ²³ RAB bu ulusların tümünü önünüzden kovacak. Sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edineceksiniz. ²⁴ Ayak basacağınız her yer sizin olacak. Sınırlarınız çölden Lübnan'a, Fırat Irmağı'ndan Akdeniz'e kadar uzanacak. ²⁵ Hiç kimse size karşı koyamayacak. Tanrınız RAB, size verdiği söz uyarınca, ayak basacağınız her yere dehşetinizi, korkunuzu saçacaktır.

²⁶ “Bakın, bugün önünüze kutsamayı ve laneti

koyuyorum: ²⁷ Bugün size bildirdiğim Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyarsanız kutsanacaksınız. ²⁸ Ama Tanrınız RAB'bin buyruklarını dinlemez, bilmediğiniz başka ilahların ardınca giderek bugün size buyurduğum yoldan saparsanız, lanete uğrayacaksınız. ²⁹ Tanrınız RAB mülk edinmek için gideceğiniz ülkeye sizi götürdüğünde, Gerizim Dağı'nda kutsama yapacak, Eval Dağı'nda lanet okuyacaksınız. ³⁰ Bu iki dağ Şeria Irmağı'nın karşı yakasında, yolun batısında, Arava'da oturan Kenanlılar ülkesinde, Gilgal karşısında, More meşeliği yanındadır. ³¹ Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeyi mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçmek üzeresiniz. Orayı ele geçirip yerleştiğinizde, ³² bugün size bildirdiğim bütün kurallara, ilkelere uymaya dikkat edin.”

12

Tek Tapınma Yeri

¹ “Atalarınızın Tanrısı RAB'bin mülk edinmek için size verdiği ülkede yaşamınız boyunca uymanız gereken kurallar, ilkeler şunlardır: ² Topraklarını alacağınız ulusların ilahlarına taptıkları yüksek dağlardaki, tepelerdeki, bol yapraklı her ağacın altındaki yerleri tümüyle yıkacaksınız. ³ Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını yakacak, öbür putlarını parça parça edeceksiniz. İlahlarının adlarını oradan sileceksiniz.

⁴ “Siz Tanrınız RAB'be bu biçimde tapmalısınız. ⁵ Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için bütün oymaklarınız arasından seçeceği yere,

konutuna yönelmeli, oraya gitmelisiniz. ⁶ Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, dilek adaklarınızı, gönülden verdiğiniz sunuları, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını oraya götüreceksiniz. ⁷ Orada, sizi kutsayan Tanrınız RAB'bin huzurunda, siz de aileleriniz de yiyeceksiniz ve el attığınız her işte sevinç bulacaksınız.

⁸ “Bugün burada yaptığımızı yapmayın; herkes kendi gözünde doğru olanı yapıyor. ⁹ Çünkü Tanrınız RAB'bin size vereceği dinlenme yerine, mülke daha ulaşmadınız. ¹⁰ Ama Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeye yerleşeceksiniz. RAB sizi çevrenizdeki bütün düşmanlarınızdan kurtarıp rahata kavuşturacak. Güvenlik içinde yaşayacaksınız. ¹¹ Tanrınız RAB adını yerleştirmek için bir yer seçecek. Size buyurduğum her şeyi oraya götüreceksiniz: Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, RAB'be adadığınız bütün özel adaklarınızı. ¹² Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer Tanrınız RAB'bin huzurunda sevineceksiniz. Çünkü Levililer'in sizin gibi kendilerine ait payları ve mülkleri yoktur. ¹³ Yakmalık sunularınızı herhangi bir yerde sunmamaya dikkat edin. ¹⁴ Yakmalık sunularınızı RAB'bin oymaklarınızın birinde seçeceği yerde sunacaksınız. Size buyurduğum her şeyi orada yapacaksınız.

¹⁵ “Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı ölçüde, yaşadığınız kentlerde dilediğiniz kadar hayvan kesip etini yiyebilirsiniz. Dinsel açıdan temiz

ya da kirli kişi, bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. ¹⁶ Ancak kan yemeyeceksiniz. Kanı su gibi toprağa akıtacaksınız. ¹⁷ Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ondallığını, sığırlarınızın, davarlarınızın ilk doğanlarını, adadıklarınızın tümünü, gönülden verdiğiniz sunuları, bağışlarınızı yaşadığınız kentlerde yememelisiniz. ¹⁸ Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde oturan Levililer bunları Tanrınız RAB'bin huzurunda, O'nun seçeceği yerde yiyeceksiniz. Tanrınız RAB'bin huzurunda el attığınız her işte sevinç bulacaksınız. ¹⁹ Ülkede yaşadığınız sürece Levililer'i yüzüstü bırakmamaya dikkat edin.

²⁰ “Tanrınız RAB size verdiği söz uyarınca sınırlınızı genişlettiğinde, et yemeye istek duyup, ‘Et yiyeceğiz’ derseniz, dilediğiniz kadar et yiyebilirsiniz. ²¹ Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yer sizden uzaksa, buyruğum uyarınca RAB'bin size verdiği sığırlardan, davarlardan kesebilirsiniz. Kentlerinizde dilediğiniz kadar et yiyebilirsiniz. ²² Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. ²³ Ama kan yememeye dikkat edin. Çünkü ete can veren kandır. Etle birlikte canı yememelisiniz. ²⁴ Kan yememelisiniz; kanı su gibi toprağa akıtacaksınız. ²⁵ Kan yemeyeceksiniz. Öyle ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza iyilik gelsin. Böylece RAB'bin gözünde doğru olanı yapmış olursunuz.

²⁶ “Kutsal sunularınızı, dilek adaklarınızı alıp

RAB'bin seçeceği yere gideceksiniz. ²⁷ Yakmalık sunularınızı, eti ve kanı Tanrınız RAB'bin sunağında sunacaksınız. Kurbanınızın kanı Tanrınız RAB'bin sunağına akacak. Ama eti yiyebilirsiniz. ²⁸ Size bildirdiğim bütün bu buyruklara iyice uyun ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza sürekli iyilik gelsin. Böylece Tanrınız RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapmış olacaksınız.”

Başka İlahlara Tapmayın

²⁹ “Tanrınız RAB topraklarını alacağınız ulusları önünüzden yok edecek. Topraklarını miras alıp orada yaşadığınızda ³⁰ ve onları yok ettiğinizde, onların tuzaklarına düşmekten sakının. İlahlarına yönelip, ‘Bu uluslar ilahlarına nasıl tapıyorlardı? Biz de aynısını yapalım’ demeyin. ³¹ Tanrınız RAB'be bu biçimde tapınmayacaksınız. Onlar ilahlarına RAB'bin tiksindiği iğrenç şeyler sunuyorlar. Oğullarını, kızlarını bile yakarak ilahlarına kurban ediyorlar.

³² “Size bildirdiğim bütün buyruklara iyice uyun. Bunlara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın.

13

¹ “Aranızdan bir peygamber ya da düş gören biri çıkarsa, bir belirtiyi ya da şaşılasi bir olayı önceden bildirirse, ² ‘Bilmediğiniz başka ilahlara yönelip tapınalım’ derse, söz ettiği belirti, şaşılasi olay gerçekleşse bile, ³ o peygamberi ya da düş göreni

dinlememelisiniz. Tanrınız RAB kendisini bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevip sevmediğinizi anlamak için sizi sınamaktadır. ⁴ Tanrınız RAB'bin ardınca yürüyün, O'ndan korkun. Buyruklarına uyun, O'nun sözüne kulak verin. O'na kulluk edin, O'na bağlı kalın. ⁵ O peygamber ya da düş gören öldürülecek. O, sizi Mısır'dan çıkaran, köle olduğunuz ülkeden kurtaran Tanrınız RAB'be karşı gelmeye kışkırttı. Tanrınız RAB'bin yürümenizi buyurduğu yoldan sizi saptırmaya çalıştı. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız.

⁶⁻⁷ “Öz kardeşin, oğlun, kızın, sevdiğin karın ya da en yakın dostun seni gizlice ayartmaya çalışır, senin ve atalarının önceden bilmediğiniz, dünyanın bir ucundan öbür ucuna dek uzakta, yakında, çevrenizde yaşayan halkların ilahları için, ‘Haydi gidelim, bu ilahlara tapalım’ derse, ⁸ ona uymayacak, onu dinlemeyeceksin. Ona acımayacak, sevecenlik göstermeyecek, onu korumayacaksın. ⁹ Onu kesinlikle öldüreceksin. Onu önce sen, sonra bütün halk taşa tutsun. ¹⁰ Taşlayarak öldürün onu. Çünkü Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden sizi çıkaran Tanrınız RAB'den sizi saptırmaya çalıştı. ¹¹ Böylece bütün İsrail bunu duyup korkacak. Bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar.

¹²⁻¹³ “Tanrınız RAB'bin yaşamanız için size vereceği kentlerin birinde, içinizden kötü kişiler çıktığını ve, ‘Haydi, bilmediğiniz başka ilahlara tapalım’ diyerek kentlerinde yaşayan halkı saptırdıklarını duyarsanız, ¹⁴ araştırarak, inceleyecek, iyice soruşturacaksınız. Duyduklarınız gerçekse ve bu iğrenç olayın

aranızda yapıldığı kanıtlanırsa, ¹⁵ o kentte yaşayanları kesinlikle kılıçtan geçireceksiniz. Kenti yok edip orada yaşayan bütün halkı ve hayvanları kılıçtan geçireceksiniz. ¹⁶ Yağmalanan malların tümünü toplayıp meydanın ortasına yığın. Kenti ve malları Tanrınız RAB'be tümüyle yakmalık sunu olarak yakın. Kent sonsuza dek yıkıntı halinde bırakılacak. Yeniden onarılmayacak. ¹⁷ Yok edilecek mallardan hiçbir şey almayın. Böylece RAB'bin kızgın öfkesi yatışacak ve RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca size acıyacak, sevecenlik gösterecek, sizi çoğaltacaktır. ¹⁸ Çünkü Tanrınız RAB'bin sözünü dinleyeceksiniz. Böylece bugün size bildirdiğim buyruklara uyup O'nun gözünde doğru olanı yapmış olacaksınız.”

14

Eti Yenen ve Yenmeyen Hayvanlar (Lev.11:1-47)

¹ “Siz Tanrınız RAB'bin çocuklarısınız. Ölülere ağıt yakmak için bedenlerinizi yaralamayacaksınız. İki kaş arasındaki tüyleri almayacaksınız. ² Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız. RAB öz halkı olmanız için yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti.

³ “İğrenç sayılan hiçbir şey yemeyeceksiniz. ⁴ Şu hayvanların etini yiyebilirsiniz: Sığır, koyun, keçi, ⁵ geyik, ceylan, karaca, yaban keçisi, gazal, ahu, dağ koyunu. ⁶ Çatal ve yarık tırnaklı, geviş getiren her hayvanın etini yiyebilirsiniz. ⁷ Ancak geviş

getiren, çatal ve yarık tırnaklı hayvanlardan etini yememeniz gerekenler şunlardır: Deve, tavşan, kaya tavşanı. Bunlar geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılırlar. ⁸ Domuz çatal tırnaklıdır, ama geviş getirmez. Sizin için kirli sayılır. Bu hayvanların etini yemeyecek, leşine dokunmayacaksınız.

⁹ “Suda yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: Pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirsiniz. ¹⁰ Ama pulsuz ve yüzgeçsiz canlıların hiçbirini yemeyeceksiniz. Bunlar sizin için kirli sayılır.

¹¹ “Temiz sayılan bütün kuşları yiyebilirsiniz. ¹² Etini yemeyeceğiniz kuşlar şunlardır: Kartal, kuzu kartalı, kara akbaba, ¹³ çaylak, doğan türleri, ¹⁴ bütün karga türleri, ¹⁵ baykuş, puhu, martı, at-maca türleri, ¹⁶ kukumav, büyük baykuş, peçeli baykuş, ¹⁷ ishakkuşu, akbaba, karabatak, ¹⁸ leylek, balıkçıl türleri, ibibik, yarasa. ¹⁹ Bütün kanatlı böcekler sizin için kirli sayılır. Hiçbirini yemeyeceksiniz. ²⁰ Ama temiz sayılan kanatlı yaratıkların tümünü yiyebilirsiniz.

²¹ “Kendiliğinden ölen hiçbir hayvanın etini yemeyeceksiniz. Ölü hayvanı yemesi için kentlerinizde yaşayan bir yabancıya verebilir ya da öteki yabancılara satabilirsiniz. Siz Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız.

“Oğlağı anasının sütünde haşlamayın.”

Ondalıklara İlişkin Kural

²² “Her yıl tarlalarınızda yetişen ürünlerin ondallığını bir yana ayıracaksınız. ²³ Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ondallığını, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını, Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde O'nun önünde yiyeceksiniz. Bunu yapın ki, her zaman O'ndan korkmayı öğrenesiniz. ²⁴ Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yer uzaksa, yol Tanrınız RAB'bin size verimli kıldığı ürünlerin ondallığını oraya taşıyamayacak kadar uzunsa, ²⁵ ondallığınızı gümüşe çevirin. Gümüşü alıp Tanrınız RAB'bin seçeceği yere gidin. ²⁶ Gümüşü dilediğiniz şekilde kullanın: Sığır, davar, şarap, içki ya da canınızın istediği başka bir şey alın. Siz ve aileniz orada, Tanrınız RAB'bin önünde yiyecek ve sevineceksiniz.

²⁷ “Kentlerinizde yaşayan Levililer'i yüzüstü bırakmayın. Onların sizin gibi payları ve mülkleri yoktur. ²⁸ Her üç yılın sonunda, o yılın ürününün bütün ondallığını getirip kentlerinizde toplayın. ²⁹ Öyle ki, sizin gibi payları ve mülkleri olmayan Levililer, kentlerinizde yaşayan yabancılar, öksüzler, dul kadınlar gelsinler, yiyip doysunlar. Bunu yaparsanız, Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsayacaktır.”

15

Borçların Bağışlanacağı Yıl

¹ “Her yedi yılın sonunda size borçlu olanları bağışlayacaksınız. ² Borçları bağışlama işini şöyle yapacaksınız: Her alacaklı, komşusunun

borcunu bağışlayacak. Borcun ödenmesi için komşusunu ya da kardeşini zorlamayacak. Çünkü RAB'bin borçları bağışlama yılı duyurulmuştur. ³ Yabancıdan borcunu alabilirsin. Ama İsraili kardeşinin borcunu bağışlayacaksın.

⁴⁻⁵ “Aranızda yoksul kimse olmayacak. Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede Tanrınız RAB'bin sözünü can kulağıyla dinler, bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara özenle uyarsanız, O sizi kesinlikle kutsayacaktır. ⁶ Tanrınız RAB verdiği söz uyarınca sizi kutsayacak. Siz birçok ulusa ödünç vereceksiniz, ama siz ödünç almayacaksınız. Siz birçok ulusu yöneteceksiniz, ama onlar sizi yönetmeyecek.

⁷ “Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkenin herhangi bir kentinde yaşayan kardeşlerinizden biri yoksulsa, yüreğinizi katılaştırmayın, yoksul kardeşinize elisıkı davranmayın. ⁸ Tersine, eliniz açık olsun; gereksinimlerini karşılayacak kadar ona ödünç verin. ⁹ ‘Yedinci yıl, borçları bağışlama yılı yakındır’ diyerek yüreğinizde kötü düşünce barındırmaktan sakının. Öyle ki, yoksul kardeşinize karşı elisıkı davranıp ona yardım etmekten kaçınmayasınız. Yoksul kardeşiniz sizden RAB'be yakınabilir, siz de günah işlemiş olursunuz. ¹⁰ Ona bol bol verin, verirken yüreğinizde isteksizlik olmasın. Bundan ötürü Tanrınız RAB bütün işlerinizde ve el attığınız her şeyde sizi kutsayacaktır. ¹¹ Ülkede her zaman yoksullar olacak. Bunun için, ülkenizde yaşayan

kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara eliaçık davranmanızı buyuruyorum.”

Kölelere Yapılacak İşlem

(Çık.21:2-6)

¹² “Eğer İbrani kardeşlerinizden bir erkek ya da kadın size satılırsa, altı yıl size kölelik edecek, yedinci yıl onu özgür bırakacaksınız. ¹³ Onu özgür bırakırken, eli boş göndermeyin. ¹⁴ Ona davarlarınızdan, tahılınızdan, şarabınızdan bol bol verin. Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda ona vereceksiniz. ¹⁵ Mısır'da köle olduğunuzu, Tanrınız RAB'bin sizi kurtardığını anımsayın. Bu buyruğu bugün size bunun için veriyorum.

¹⁶ “Eğer köleniz sizi ve ailenizi seviyorsa, sizden hoşnutsa, ‘Yanınızdan ayrılmak istemiyorum’ derse, ¹⁷ bir biz alıp kölenin kulak memesinden sokarak kapıya geçirin; o zaman yaşam boyu köleniz olarak kalacaktır. Kadın kölelerinize de aynı şeyi yapın. ¹⁸ Kölenizi özgür bırakınca üzülmemelisiniz. Size hizmet ettiği bu altı yıl boyunca ücretli bir işçiden iki kat fazla iş görmüştür. Tanrınız RAB yaptığınız her işte sizi kutsayacaktır.”

İlk Doğan Hayvanlar

¹⁹ “Sığır ve davarlarınızın içinde ilk doğan her erkek hayvanı Tanrınız RAB'be ayıracaksınız. Sığırınızın ilk doğan öküzüyle iş yapmayacak, sürünüzün ilk doğan koyununu kırmayacaksınız. ²⁰ Siz ve aileniz her yıl Tanrınız RAB'bin önünde, O'nun seçeceği yerde onları yiyeceksiniz. ²¹ Bir hayvanın özürü varsa, topal ya da körse, herhangi

bir ciddi sakatlığı varsa, onu Tanrınız RAB'be kurban etmeyin. ²² Bu durumdaki hayvanları kentlerinizde yiyebilirsiniz. Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bunların etini ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. ²³ Ancak kan yemeyeceksiniz. Kanı su gibi toprağa akıtacaksınız.”

16

Fısıh Bayramı

(Çık.12:1-39; Lev.23:4-8; Say.28:16-25)

¹ “Aviv ayını tutun ve Tanrınız RAB'bin Fısıh Bayramı'nı* kutlayın. Tanrınız RAB Aviv ayında geceleyin sizi Mısır'dan çıkardı. ² Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde davarlardan, sığırlardan Fısıh kurbanlarını keseceksiniz. ³ Kurban etiyle birlikte mayalı ekmek yemeyeceksiniz. Yedi gün mayasız ekmek –sıkıntıda yenilen ekmek– yiyeceksiniz. Siz Mısır'dan aceleyle çıktınız. Öyle ki, yaşadığınız sürece Mısır'dan çıktığınız günü anımsayasınız. ⁴ Yedi gün ülkenizin hiçbir yerinde maya bulunmasın. Akşam kurban edeceğiniz hayvanların etinden ilk günün sabahına bir şey bırakmayacaksınız.

⁵ “Fısıh kurbanlarını Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerden birinde kesmeyeceksiniz; ⁶ ancak Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde keseceksiniz. Kurbanı orada akşam gün batınca, Mısır'dan çıktığınız saatlerde keseceksiniz. ⁷ Eti Tanrınız RAB'bin seçeceği yerde pişirip yiyeceksiniz. Sabah dönüp çadırlarınıza gideceksiniz. ⁸ Altı gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. Yedinci

gün Tanrınız RAB için bir toplantı düzenleyecek ve iş yapmayacaksınız.”

Haftalar Bayramı

(Lev.23:15-21; Say.28:26-31)

⁹ “Ekin biçme zamanından başlayarak yedi hafta sayacaksınız. ¹⁰ Sonra Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda vereceğiniz gönülden sunularla O'nun için Haftalar Bayramı'nı* kutlayacaksınız. ¹¹ Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde, O'nun önünde, siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer, aranızdaki yabancılar, öksüzler, dullar hep birlikte sevineceksiniz. ¹² Mısır'da köle olduğunuzu anımsayın ve bu kurallara uymaya dikkat edin.”

Çardak Bayramı

(Lev.23:33-43; Say.29:12-39)

¹³ “Tahılınızı ve asmanızın ürününü topladıktan sonra yedi gün Çardak Bayramı'nı* kutlayacaksınız. ¹⁴ Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer, yabancılar, öksüzler, dullar bu bayramda hep birlikte sevineceksiniz. ¹⁵ Tanrınız RAB'bin seçeceği yerde O'nun için yedi gün bayramı kutlayacaksınız. Tanrınız RAB ürününüzün tümünü ve el attığınız her işi kutsayacak. Böylece sevinciniz tam olacak.

¹⁶ “Bütün erkekleriniz yılda üç kez –Mayasız Ekmek Bayramı'nda*, Haftalar Bayramı'nda* ve Çardak Bayramı'nda– Tanrınız RAB'bin önünde bulunmak üzere O'nun seçeceği yere gitmeli. Kimse RAB'bin önüne eli boş gitmemeli. ¹⁷ Her biriniz

Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda armağanlar götürmeli.”

Yöneticiler Atamak

¹⁸ “Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerde her oymağınız için yargıçlar, yöneticiler atayacaksınız. Onlar halkı gerçek adaletle yargılayacaklar. ¹⁹ Yargılarken haksızlık yapmayacak, kimseyi kayırmayacaksınız. Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet bilge kişinin gözlerini kör eder, haklıyı haksız çıkarır. ²⁰ Yaşamak ve Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeyi miras almak için doğruluğun, yalnız doğruluğun ardınca gidin.

²¹ “Tanrınız RAB için yapacağınız sunağın yanına ağaçtan bir Aşera putu dikmeyeceksiniz. ²² Tanrınız RAB'bin nefret ettiği dikili taş dikmeyeceksiniz.

17

¹ “Tanrınız RAB'be herhangi bir özürü, kusuru olan sığır ya da koyun kurban etmeyeceksiniz. Tanrınız RAB bundan tiksindir.

² “Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerin birinde aranızdan O'nun antlaşmasını çiğneyip gözünde kötü olanı yapan bir erkek ya da kadın çıkar ³ ve buyruklarıma aykırı olarak gidip başka ilahlara tapar, onların, güneşin, ayın ya da gök cisimlerinin önünde eğilirse ⁴ ve bu olay size bildirilirse, duyduklarınızı iyice araştırın. Duyduklarınız doğruysa ve bu iğrenç olayın İsrail'de yapıldığı kanıtlanırsa, ⁵ bu kötülüğü yapan erkeği

16:19 Çık.23:6-8; Lev.19:15

16:21 Çık.34:13

16:22 Lev.26:1

17:3 Çık.22:20

ya da kadını kentinizin kapısına çıkarın ve taşla tutarak öldürün. ⁶ Ölmesi gereken, iki ya da üç kişinin tanıklığıyla öldürülecek; bir kişinin tanıklığıyla öldürülmeyecek. ⁷ O kişiyi önce tanıklar, sonra bütün halk taşla tutsun. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız.

⁸ “Eğer kentlerinizde adam öldürme, dava, saldırı konusunda yargılamada sizi aşan sorunlarla karşılaşırırsanız, Tanrınız RAB'bin seçeceği yere gidin. ⁹ Sorunlarınızı Levili kâhinlere ve o dönemde görevli yargıca götürüp soruşturun. Yargı kararını onlar size bildirecekler. ¹⁰ RAB'bin seçeceği yerden size bildirilen karara uymalı, size verilen öğüdü tutmaya dikkat etmelisiniz. ¹¹ Size öğretilen yasa ve verilen karar uyarınca davranın. Size bildirilenin dışına çıkmayın. ¹² Orada, Tanrınız RAB'bin önünde görev yapan kâhini ya da yargıcı kim dinlemeyip saygısızlık ederse öldürülmeli. İsrail'den kötülüğü atmalısınız. ¹³ Bütün halk bunu duyup korkacak, bir daha saygısızlık etmeye kalkışmayacaktır.”

Krala İlişkin Kurallar

¹⁴ “Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiğinizde ve, ‘Çevremizdeki ulusların tümü gibi biz de başımıza bir kral atayalım’ dediğinizde, ¹⁵ atayacağınız kral Tanrınız RAB'bin seçtiği kişi olmalıdır. Atayacağınız kral kendi kardeşlerinizden biri olmalı. Soydaşlarınızdan olmayan birini, bir

17:6 Say.35:30; Yas.19:15; Mat.18:16; 2Ko.13:1; 1Ti.5:19; İbr.10:28

17:7 Yas.13:5; 1Ko.5:13 **17:14** 1Sa.8:5

yabancıyı kral seçmeyeceksiniz. ¹⁶ Kral çok sayıda at edinmemeli, daha çok at satın almak için halkı Mısır'a göndermemeli. Çünkü RAB size, 'Bir daha o yoldan dönmeyeceksiniz' dedi. ¹⁷ Atayacağınız kral yüreğinin RAB'den sapmaması için çok kadın edinmemeli, büyük ölçüde altın, gümüş biriktirmemeli.

¹⁸ "Kral tahtına oturunca, Levili kâhinlerin koruması altındaki Kutsal Yasa'nın bir örneğini kendisi bir kitaba yazacak. ¹⁹ Bu yasa örneğini yanında bulunduracak, yaşamı boyunca her gün onu okuyacak. Öyle ki, Tanrısı RAB'den korkmayı, bu yasanın bütün sözlerine ve kurallarına uymayı öğrensın; ²⁰ kendini kardeşlerinden üstün saymasın, yasanın dışına çıkmasın; kendinin ve soyunun krallığı İsrail'de uzun yıllar sürsün."

18

Levililer'in ve Kâhinlerin Payı

¹ "Levili kâhinlerin, bütün Levi oymağının öbür İsrailliler gibi payı ve mülkü olmayacak. RAB için yakılan sunularla, RAB'be düşen payla geçinecekler. ² Kardeşleri arasında mülkleri olmayacak. RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca, RAB'bin kendisi onların mirası olacak.

³ "Halktan sığır ya da koyun kurban edenlerin kâhinlere vereceği pay şu olacak: Kol, çene, işkembe. ⁴ Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ilk ürününü ve koyunlarınızdan kırdığınız ilk yünü kâhine vereceksiniz. ⁵ Çünkü Tanrınız RAB, önünde

dursunlar, her zaman adıyla hizmet etsinler diye bütün oymaklarınız arasından onu ve oğullarını seçti.

⁶ “Eğer bir Levili, yaşadığı herhangi bir İsrail kentinden RAB'bin seçeceği yere kendi isteğiyle gelirse, ⁷ orada Tanrısı RAB'bin önünde duran Levili kardeşleri gibi RAB'bin adıyla hizmet edebilir. ⁸ Aile mülkünün satışından eline geçen para dışında, eşit pay olarak bölüşecekler.”

Ulusların İğrenç Töreleri

⁹ “Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girdiğinizde, oradaki ulusların iğrenç törelerini öğrenip uygulamayın. ¹⁰⁻¹¹ Aranızda oğlunu ya da kızını ateşte kurban eden, falcı*, büyücü, muskacı, medyum, ruh çağıran ya da ölülerin ruhlarına danışan kimse olmasın. ¹² Çünkü RAB bunları yapanlardan tiksindir. Tanrınız RAB, bu iğrenç töreleri yüzünden bu ulusları önünüzden kovacaktır. ¹³ Tanrınız RAB'bin önünde yetkin olun.”

Peygamber Hakkında

¹⁴ “Ülkelerini alacağınız uluslar büyücülerin, falcıların öğüdüne kulak verirler. Ama Tanrınız RAB buna izin vermiyor. ¹⁵ Tanrınız RAB size aranızdan, kendi kardeşlerinizden benim gibi bir peygamber çıkaracak. Onu dinleyin. ¹⁶ Horev'de toplandığınız gün Tanrınız RAB'den şunu dilemiştiniz: ‘Bir daha ne Tanrımız RAB'bin

18:10-11 Çık.22:18; Lev.19:26,31 * **18:10-11** Falcı sözcüğü İbranice'deki 3 ayrı terimin karşılığı olarak kullanılıyor. Bu 3 terim falcılığın değişik türlerini içerir. **18:13** Mat.5:48 **18:15** Yu.1:21; 7:40; Elç.3:22; 7:37

sesini duyalım, ne de o büyük ateşi görelim, yoksa ölürüz.’ ¹⁷ RAB bana, ‘Söyledikleri doğrudur’ dedi. ¹⁸ ‘Onlara kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım. Sözlerimi onun ağzından işiteceksiniz. Kendisine buyurduklarımın tümünü onlara bildirecek. ¹⁹ Adıma konuşan peygamberin ilettiği sözleri dinlemeyeni ben cezalandıracağım. ²⁰ Ancak, kendisine buyurmadığım bir sözü benim adıma söylemeye kalkışan ya da başka ilahlar adına konuşan peygamber öldürülecektir.’

²¹ “‘Bir sözün RAB'den olup olmadığını nasıl bilebiliriz?’ diye düşünebilirsiniz. ²² Eğer bir peygamber RAB'bin adına konuşur, ama konuştuğu söz yerine gelmez ya da gerçekleşmezse, o söz RAB'den değildir. Peygamber saygısızca konuşmuştur. Ondan korkmayın.”

19

Sığınak Kentler

(Say.35:6-34; Yas.4:41-43; Yşu.20:1-9)

¹ “Tanrınız RAB ülkelerini size vereceği ulusları yok ettiğinde ve siz bu ülkeleri mülk edinip kentlerine ve evlerine yerleştiginizde, ² Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkenin ortasında kendiniz için üç kent ayıracaksınız. ³ Bu kentlere giden yollar yapacak, Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi üç bölgeye ayıracaksınız. Öyle ki, birini öldüren bu kentlerden birine kaçabilirsiniz.

⁴ “Birini öldürüp de canını kurtarmak için oraya kaçan kişiyle ilgili kural şudur: Biri, önceden kin beslemediği komşusunu istemeyerek öldürürse,

⁵ örneğin odun kesmek üzere komşusuyla ormana gidip ağacı kesmek için baltayı vurduğunda balta demiri saptan çıkar, komşusuna çarpar, komşusu ölürse, ölüme neden olan kişi bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarsın. ⁶ Yoksa ölenin öcünü almak isteyen, öfkeyle öldürenin peşine düşebilir, yol uzunsa yetişip onu öldürebilir. Oysa öldüren kişi, öldürdüğü kişiye karşı önceden bir kini olmadığından, ölümü hak etmemiştir. ⁷ Kendinize üç kent ayırın dememin nedeni budur.

⁸⁻⁹ “Tanrınız RAB’bi sevmek, her zaman O’nun yollarında yürümek için bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara uyarsanız, Tanrınız RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca sınırınızı genişletir ve onlara söz verdiği bütün ülkeyi size verirse, kendinize üç kent daha ayırın. ¹⁰ Öyle ki, Tanrınız RAB’bin mülk olarak size vereceği ülkede suçsuz kanı dökülmesin ve siz de kan dökmekten suçlu olmayasınız.

¹¹ “Komşusuna kin besleyen biri pusuya yatar, saldırıp onu öldürür, sonra da bu kentlerden birine kaçarsa, ¹² kentinin ileri gelenleri peşinden adam gönderip onu kaçıdığı kentten geri getirecekler. Öldürülmesi için, ölenin öcünü almak isteyen kişiye teslim edecekler. ¹³ Ona acımayacaksınız. İsrail’i suçsuz kanı dökme günahından arındırmalısınız ki, üzerinize iyilik gelsin.

¹⁴ “Tanrınız RAB’bin mülk edinmek için size vereceği ülkede payınıza düşen mirasta komşunuzun önceden belirlenen sınırını değiştirmeyeceksiniz.”

Tanıklar Hakkında

¹⁵ “Herhangi bir suç ya da günah konusunda birini suçlu çıkarmak için bir tanık yetmez. Her sorun iki ya da üç tanığın tanıklığıyla açıklığa kavuşturulacaktır.

¹⁶ “Eğer yalancı bir tanık kötü amaçla birini suçlarsa, ¹⁷ aralarında sorun olan iki kişi RAB'in önünde kâhinlerin ve o dönemde görevli yargıçların önüne çıkarılmalı. ¹⁸ Yargıçlar sorunu iyice araştıracaklar. Eğer tanığın kardeşine karşı yalancı tanıklık yaptığı ortaya çıkarsa, ¹⁹ kardeşine yapmayı tasarladığını kendisine yapacaksınız. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız. ²⁰ Geri kalanlar olup bitenleri duyup korkacaklar; bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar. ²¹ Acımayacaksınız: Cana can, göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak.”

20

Savaşa Gidince

¹ “Düşmanlarınızla savaşmaya gittiğinizde, atlar, savaş arabaları ve sizden daha kalabalık bir ordu görürseniz onlardan korkmayın. Sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız RAB sizinledir. ² Savaşa başlamadan önce kâhin gelip askerlere seslenecek. ³ Onlara şöyle diyecek: ‘Ey İsraililer, dinleyin! Bugün düşmanlarınızla savaşmaya gidiyorsunuz. Cesaretinizi yitirmeyin, korkmayın. Onlardan yılmayın, ürkmeyin. ⁴ Çünkü sizi zafere kavuşturmak

19:15 Say.35:30; Yas.17:6; Mat.18:16; 2Ko.13:1; 1Ti.5:19; İbr.10:28

19:21 Çık.21:23-25; Lev.24:20; Mat.5:38

üzere sizinle birlikte düşmanlarınıza karşı savaşmaya gelen Tanrınız RAB'dir.'

⁵ "Görevliler askerlere şöyle diyecekler: 'Yeni ev yapıp da içinde oturmayan biri var mı? Evine geri dönsün. Yoksa savaşta ölebilir, evine bir başkası yerleşir. ⁶ Bağ dikip de üzümünü toplamayan var mı? Evine dönsün. Olur ya, savaşta ölür, üzümü bir başkası toplar. ⁷ Bir kızla nişanlanıp da evlenmeyen var mı? Evine dönsün. Belki savaşta ölür, kızı başka biri alır.'

⁸ "Görevliler konuşmalarını şöyle sürdürecekler: 'Aranızda korkan, cesaretini yitiren var mı? Evine dönsün. Öyle ki, kardeşlerinin yürekleri onunki gibi ürpermesin.' ⁹ Görevliler askerlere seslenmeyi bitirince, orduya komutanlar atayacaklar.

¹⁰ "Bir kente saldırmadan önce, kent halkına barış önerin. ¹¹ Barış önerinizi benimser, kapılarını size açarlarsa, kentte yaşayanların tümü sizin için an-garyasına çalışacak, size hizmet edecekler. ¹² Ama barış önerinizi geri çevirir, sizinle savaşmak ister-lerse, kenti kuşatın. ¹³ Tanrınız RAB kenti elin-ize teslim edince, orada yaşayan bütün erkek-leri kılıçtan geçirin. ¹⁴ Kadınları, çocukları, hay-vanları ve kentteki her şeyi yağmalayabilirsiniz. Tanrınız RAB'bin size verdiği düşman malını kul-lanabilirsiniz. ¹⁵ Yakınınızdaki uluslara ait ol-mayan sizden çok uzak kentlerin tümüne böyle davranacaksınız.

¹⁶ "Ancak Tanrınız RAB'bin miras olarak size vereceği bu halkların kentlerinde soluk alan hiçbir canlıyı yaşatmayacaksınız. ¹⁷ Tanrınız RAB'bin size buyurduğu gibi, onları -Hitit*, Amor, Ke-nan, Periz, Hiv ve Yevus halklarını- tümüyle

yok edeceksiniz. ¹⁸ Öyle ki, ilahlarına taparken yaptıkları iğrençliklere uymayı size öğretemesinler, siz de Tanrınız RAB'be karşı günah işlemeyesiniz.

¹⁹ “Bir kentle savaşırken, kenti ele geçirmek için kuşatma uzun sürerse, ağaçlarına balta vurup yok etmeyeceksiniz. Ağaçların ürünlerini yiyebilirsiniz, ama onları kesmeyeceksiniz. Çünkü kırdaki ağaçlar insan değil ki kuşatma altına alasınız. ²⁰ Yalnız ürün vermediğini bildiğiniz ağaçları kesip yok edebilirsiniz. Sizinle savaşan kenti ele geçirene dek kesilen ağaçları kuşatma işinde kullanabilirsiniz.”

21

Kimin Öldürdüğü Bilinmeyen Ölüler

¹ “Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede, kırdaki yere düşmüş, kimin öldürdüğü bilinmeyen birini görürseniz, ² ileri gelenleriniz ve yargıçlarınız gidip ölünün çevredeki kentlere olan uzaklığını ölçsünler. ³ Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri işe koşulmamış, boyunduruk takmamış bir düve alacaklar. ⁴ Düveyi toprağı sürülmemiş, ekilmemiş ve içinde sürekli akan bir dere olan bir vadiye getirecekler. Orada, dereye düvenin boynunu kıracaklar. ⁵ Levili kâhinler de oraya gidecek. Çünkü Tanrınız RAB, onları kendisine hizmet etsinler, O'nun adıyla kutsasınlar diye seçti. Kavga, saldırı davalarına da onlar bakacak. ⁶ Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri, dereye boynu kırılan düvenin üzerinde ellerini yıkayacaklar. ⁷ Sonra şöyle bir açıklama yapacaklar: ‘Bu kanı ellerimiz dökmedi, kimin yaptığını gözlerimiz de görmedi. ⁸ Ya

RAB, kurtardığın halkın İsrailîliler'i bağışla. Halkını dökülen suçsuz kanından sorumlu tutma.' Böylece kan dökme günahından bağışlanacaklar. ⁹ RAB'bin gözünde doğru olanı yapmakla, suçsuz kanı dökme günahından arınacaksınız."

Tutsak Bir Kadınla Evlenmek

¹⁰ "Düşmanlarınızla savaşmaya çıktığınızda ve Tanrınız RAB onları elinize teslim ettiğinde, tutsaklar alır ve ¹¹ aralarında sevdiğiniz güzel bir kadın görürseniz, onu kendinize eş olarak alabilirsiniz. ¹² Onu evinize götürün. Başını tıraş etsin, tırnaklarını kessin. ¹³ Üzerinden tutsaklık giysilerini çıkarsın. Evinizde otursun. Anne babası için bir ay yas tutsun. Sonra kadını alan kişi onunla yatabilir. Erkek ona koca, kadın da ona karı olacak. ¹⁴ Kadından hoşnut kalmazsa, onu özgür bıraksın. Kadınla yattığı için onu parayla satmasın, ona köle gibi davranmasın."

İlk Oğulluk Hakkı

¹⁵ "Eğer bir adamın iki karısı varsa, birini seviyor, öbüründen hoşlanmıyorsa; iki kadın da kendisine oğullar doğurmuşsa; ilk oğul hoşlanmadığı kadının oğluysa; ¹⁶ adam malını miras olarak oğullarına bölüştürdüğü gün sevdiği kadının oğlunu kayırıp ona ilk oğulluk hakkını veremez. ¹⁷ Hoşlanmadığı kadının oğlunu ilk doğan oğul olarak tanıyacak ve ona bütün malından iki pay verecektir. Çünkü bu oğul babasının gücünün ilk ürünüdür. İlk oğulluk hakkı onun olacak."

Söz Dinlemez Oğul

18 “Eğer bir adamın dikbaşı, başkaldıran, annesinin ve babasının sözünü dinlemeyen, onların tedibine aldırmayan bir oğlu varsa, 19 annesiyle babası onu tutup kent kapısında görev yapan kent ileri gelenlerine götürecekler. 20 Onlara şöyle diyecekler: ‘Oğlumuz dikbaşı, başkaldıran bir çocuktur. Sözümüzü dinlemiyor. Savurgan ve içkicidir.’ 21 Bunun üzerine kentın bütün erkekleri onu taşıyarak öldürecekler. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız. Bütün İsraililer bunu duyup korkacaklar.”

Çeşitli Yasalar

22 “Eğer bir adam bir gúnahtan ötürü ölüm cezasına çarptırılıp öldürölür ve ölüsü ağaca asılırsa, 23 ölüyü gece ağaçta asılı bırakmamalısınız. O gün kesinlikle gömmelisiniz. Asılan kişiy Tanrı tarafından lanetlenmiştir. Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceğı ülkeyi kirletmeyeceksiniz.

22

1 “Kardeşinin yolunu yitirmiş sığırını ya da koyununu görünce, onları görmezlikten gelme. Sığır ya da koyunu kesinlikle kardeşine geri götüreceksin. 2 Kardeşin sana uzaksa ya da hayvanın kime ait olduğunu bilmiyorsan evine götür. Kardeşin sığırını ya da koyununu aramaya çıkıncaya dek hayvan evinde kalsın. Sonra ona geri verirsın. 3 Kardeşinin eşeğini, giysisini ya da yitirdiğı başka bir şeyini gördüğünde, aynı biçimde davranacaksın. Görmezlikten gelmeyeceksin.

⁴ “Kardeşinin eşeğini ya da sığırını yolda düşmüş gördüğünde, görmezlikten gelme. Hayvanı ayağa kaldırması için kesinlikle kardeşine yardım edeceksin.

⁵ “Kadınlar erkek giysisi, erkekler de kadın giysisi giymesin. Tanrınız RAB bu gibi şeyleri yapanlardan tiksindir.

⁶ “Yolda rastlantıyla ağaçta ya da yerde bir kuş yuvası görürseniz, ana kuş yavruların ya da yumurtaların üzerinde oturuyorsa, anayı yavrularıyla birlikte almayacaksınız. ⁷ Yavruları kendiniz için alabilirsiniz, ama anayı kesinlikle özgür bırakacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin ve ömrünüz uzun olsun.

⁸ “Yeni bir ev yaparken, dama korkuluk yapacaksın. Öyle ki, biri damdan düşüp ölürse ailen sorumlu sayılmasın.

⁹ “Bağına iki çeşit tohum ekmeyeceksin. Yoksa ektiğin tohumun da bağına da ürününü kullanamazsın.

¹⁰ “Çift sürmek için eşiği öküzle birlikte koşmayacaksın.

¹¹ “Yünle ketenden dokunmuş karışık kumaştan giysi giymeyeceksin.

¹² “Giysinin dört yerine püskül dikeceksin.”

Cinsel Paklıkla İlgili Kurallar

¹³ “Bir adam bir kadın alır, yattıktan sonra ondan hoşlanmazsa, ¹⁴ ona suç yükler, adını kötüler, ‘Bu kadınla evlendim ama onunla yatınca erden olmadığını gördüm’ derse, ¹⁵ kadının anesiyle babası kızlarının erden olduğuna ilişkin

kanıtı alıp kapıda görevli kent ileri gelenlerine getirecekler. ¹⁶⁻¹⁷ Kadının babası ileri gelenlere, ‘Kızımı bu adamla evlendirdim ama o kızımdan hoşlanmıyor’ diyecek, ‘Şimdi kızımı suçluyor, onun erden olmadığını söylüyor. İşte kızımın erden olduğunun kanıtı!’ Sonra anne-baba kızlarının erden olduğunu kanıtlayan yatak çarşafını ileri gelenlerin önüne serip gösterecekler. ¹⁸ Kent ileri gelenleri de adamı cezalandıracaklar. ¹⁹ Ceza olarak ondan yüz gümüş alıp kadının babasına verecekler. Çünkü adam İsraili bir erden kızın adını kötölemiştir. Kadın adamın karısı kalacak ve adam yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

²⁰ “Ancak bu sav doğruysa, kızın erden olduğuna ilişkin bir kanıt bulunamazsa, ²¹ kızı baba evinin kapısına çıkaracaklar. Kent halkı taşlayarak kızı öldürecek. Babasının evindeyken fuhuş yapmakla İsrail’de iğrençlik yapmıştır. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

²² “Eğer bir adam başka birinin karısıyla yatarken yakalanırsa, hem kadınla yatan adam, hem kadın, ikisi de öldürülecek. İsrail’den kötülüğü atacaksınız.

²³ “Eğer bir adam kentte başka biriyle nişanlı erden bir kızla karşılaşır ve onunla yatarsa, ²⁴ ikisini de kentin kapısına götürecek, taşlayarak öldüreceksiniz. Çünkü kız kentte olduğu halde yardım istemek için bağırmadı; adam da komşusunun karısıyla ilişki kurdu. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

²⁵ “Eğer bir adam kırdaki nişanlı bir kızla karşılaşır, onu yakalayıp tecavüz ederse, yalnız tecavüz eden

adam öldürülecek. ²⁶ Kıza hiçbir şey yapmayacaksınız. Çünkü kızın ölümü hak edecek bir günahı yoktur. Bu, komşusuna saldırıp onu öldüren adamın davasına benzer. ²⁷ Adam kızı kırdı gördüğünde nişanlı kız bağırır mışsa da onu kurtaran olmamıştır.

²⁸ “Eğer bir adam nişanlı olmayan erden bir kızla karşılaşır, tutup onunla yatarsa ve bu ortaya çıkarsa, ²⁹ kızla yatan adam kızın babasına elli gümüş verecek. Kıza tecavüz ettiği için onu karı olarak alacak ve yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

³⁰ “Kimse babasının karısını almayacak, babasının evlilik yatağına leke sürmeyecektir.”

23

Topluluğun Dışında Bırakılanlar

¹ “Erkeklik bezi ezilmiş ya da erkeklik organı kesilmiş kişi RAB'bin topluluğuna girmeyecek.

² “Yasa dışı doğan biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Soyundan gelenler de onuncu kuşağa dek RAB'bin topluluğuna girmeyecektir.

³ “Ammonlu ya da Moavlı biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Onların soyundan gelenler de onuncu kuşağa dek asla RAB'bin topluluğuna girmeyecek. ⁴ Mısır'dan çıktığınızda yolda sizi ekmek ve suyla karşılamadılar. Aram-Naharayim'deki Petor Kenti'nden Beor oğlu Balam'ı size lanet okuması için ücretle tuttular. ⁵ Ne var ki Tanrınız RAB Balam'ı dinlemek istemedi.

Sizin için laneti kutsamaya çevirdi. Çünkü Tanrınız RAB sizi seviyor. ⁶ Kuşaklar boyunca onların esenliği ve iyiliği için çalışmayın.

⁷ “Edomlular'dan iğrenmeyeceksiniz. Onlar kardeşinizdir. Mısırlılar'dan da iğrenmeyeceksiniz. Çünkü onların ülkesinde yabancı olarak yaşadınız. ⁸ Onlardan doğan üçüncü kuşak çocuklar RAB'bin topluluğuna girebilir.”

Ordugahı Temiz Tutmak

⁹ “Düşmanlarınızla savaşmak üzere ordugah kurduğunuzda, her kötülükten sakınacaksınız. ¹⁰ Aranızda gece menisi boşaldığı için dinsel açıdan kirli biri varsa, ordugahın dışına çıkıp orada kalsın. ¹¹ Akşama doğru yıkansın, gün batımında ordugaha dönsün.

¹² “İhtiyaçlarınızı gidermek için ordugahın dışında bir yeriniz olmalı. ¹³ Donatılarınız arasında yeri kazmak için bir gereç bulunsun. İhtiyacınızı gidereceğiniz zaman bir çukur kazın, sonra da dışkınızı örtün. ¹⁴ Tanrınız RAB sizi kurtarmak ve düşmanlarınızı elinize teslim etmek için ordugahın ortasında dolaşır. Ordugahınız kutsal olsun ki, RAB aranızda yakışsız bir şey görüp sizden ayrılmasın.”

Çeşitli Kurallar

¹⁵ “Efendisinden kaçıp size sığınan köleyi efendisine teslim etmeyeceksiniz. ¹⁶ Bırakın kendi seçeceği yerde, beğendiği bir kentte aranızda yaşasın. Ona baskı yapmayacaksınız.

¹⁷ “Putperest törenlerinde fuhuş yapan İsraili bir kadın ya da erkek olmasın. ¹⁸ Fuhuş yapan kadın

ya da erkeğin* kazancını adak olarak Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na götürmeyeceksiniz. İki de Tanrınız RAB'bin gözünde iğrençtir.

¹⁹ “Kardeşinize para, yiyecek ya da faiz getiren başka bir şey ödünç verdiğinizde, ondan faiz almayacaksınız. ²⁰ Yabancıdan faiz alabilirsiniz ama kardeşinizden almayacaksınız. Böyle yapın ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede el attığınız her işte Tanrınız RAB sizi kutsasın.

²¹ “Tanrınız RAB'be bir dilek adağı adadığınızda yerine getirmeyi savsaklamayın. Tanrınız RAB sizden kesinlikle bunu isteyecektir. Yerine getirmezseniz size günah sayılacaktır. ²² Ama adak adamaktan çekinirsen günah sayılmaz. ²³ Ağzınızdan çıkanı yapmaya dikkat edin. Çünkü Tanrınız RAB'be adağı gönülden adadınız.

²⁴ “Komşunuzun başına girdiğinizde doyuncaya dek üzüm yiyebilirsiniz, ama torbanıza koymayacaksınız. ²⁵ Komşunuzun ekin tarlasına girdiğinizde elinizle başak koparabilirsiniz, ama ekinlere orak salmayacaksınız.

24

¹ “Eğer bir adam evlendiği kadında yakışsız bir şey bulur, bundan ötürü ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp ona verir ve onu evinden kovarsa, ² kadın adamın evinden ayrıldıktan sonra başka biriyle evlenirse, ³ ikinci kocası da ondan

* **23:18** “Erkeğin”: İbranice “Köpeğin”. **23:19** Çık.22:25; Lev.25:36-37; Yas.15:7-11 **23:21** Say.30:1-16; Mat.5:33 **23:25** Mat.12:1; Mar.2:23; Luk.6:1 **24:1** Mat.5:31; 19:7; Mar.10:4

hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp verir, onu evinden kovarsa ya da ikinci adam ölürse, ⁴ kadını boşayan ilk kocası onunla yeniden evlenemez. Çünkü kadın kirlenmiştir. Bu RAB'bin gözünde iğrençtir. Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi günaha sürüklemeyin.

⁵ “Yeni evli bir adam savaşa gitmeyecek, ona herhangi bir görev verilmeyecek. Bir yıl özgürce evinde kalıp karısını mutlu edecek.

⁶ “Rehin olarak ne değirmeni, ne de üst taşıyı alın. Bunu yapmakla adamın yaşamını rehin almış olursunuz.

⁷ “İsraili kardeşlerinden birini kaçırıp ona kötü davranan ya da onu satan adam yakalanırsa ölmeli. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

⁸ “Deri hastalığı konusunda, Levili kâhinlerin size bütün öğrettiklerini yapmaya çok dikkat edin. Onlara verdiğim buyruklara özenle uyun. ⁹ Siz Mısır'dan çıktıktan sonra Tanrınız RAB'bin yolda Miryam'a neler yaptığını anımsayın.

¹⁰ “Komşuna herhangi bir şey ödünç verdiğinde, vereceği rehini almak için onun evine girmeyeceksin. ¹¹ Dışarıda bekleyeceksin. Ödünç verdiğin kişi rehini kendisi sana getirsin. ¹² Eğer yoksul biriye, onun rehini elinde olduğu sürece yatağa girmeyeceksin. ¹³ Ondan aldığın giysiyi gün batımında ona kesinlikle geri vereceksin ki, onunla yatabilsin. O da seni kutsayacak. Bu yaptığın, Tanrın RAB'bin önünde sana doğruluk sayılacak.

14 “Ücretle çalışan, gereksinimi olan, yoksul bir soydaşınızı ya da kentlerinizin birinde yaşayan bir yabancıyı sömürmeyeceksiniz. 15 Ücretini her gün, güneş batmadan ödeyeceksiniz. Yoksul olduğu için güvencesi odur. Yoksa sana karşı RAB'be haykırır ve sen de günah işlemiş sayılırsın.

16 “Ne babalar çocuklarının günahından ötürü öldürülecek, ne de çocuklar babalarının. Herkes kendi günahı için öldürülecek.

17 “Yabancıya ya da öksüze haksızlık etmeyeceksiniz. Dul kadının giysisini rehin almayacaksınız. 18 Mısır'da köle olduğunuzu, Tanrınız RAB'bin sizi oradan kurtardığını anımsayın. Bunun için böyle davranmanızı buyuruyorum.

19 “Tarlanızdaki ekini biçtiğinizde, gözden kaçan bir demet olursa, almak için geri dönmeyin. Onu yabancıya, öksüze, dul kadına bırakın. Öyle ki, Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsasın. 20 Zeytin ağaçlarınızı dövüp ürününü topladığınızda, dallarda kalanı toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Kalanları yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. 21 Bağbozumunda artakalan üzümleri toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. 22 Mısır'da köle olduğunuzu anımsayın. Bunun için böyle davranmanızı buyuruyorum.

24:14 Lev.19:13; Yak.5:4 24:16 2Kr.14:6; 2Ta.25:4; Hez.18:20

24:17 Çık.23:9; Lev.19:33-34; Yas.27:19 24:19 Lev.19:9-10; 23:22

25

¹ “Kişiler arasında bir sorun çıktığında, taraflar mahkemeye gittiğinde, yargıçlar davaya bakacak; suçsuzu aklayacak, suçluyu cezaya çarptıracaklar.

² Eğer suçlu kişi kamçılanmayı hak ettiyse, yargıç onu yere yatırtacak ve önünde suçu oranında sayıyla kamçılatacak. ³ Suçluya kırk kırbaçtan fazla vurulmamalı. Kırbaç sayısı kırkı aşarsa, kardeşiniz gözünüzde ağılanabilir.

⁴ “Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın.

⁵ “Birlikte oturan kardeşlerden biri oğlu olmadan ölürse, ölenin dulu aile dışından biriyle evlenmemeli. Ölenin kardeşi dul kalan kadına gidecek. Onu kendine karı olarak alacak, ona kayınbiraderlik görevini yapacak. ⁶ Kadının doğuracağı ilk oğul, ölen kardeşin adını sürdürsün. Öyle ki, ölenin adı İsrail'den silinmesin. ⁷ Ama adam kardeşinin dul karısıyla evlenmek istemiyorsa, dul kadın kent kapısında görev yapan ileri gelenlere gidip şöyle diyecek: ‘Kayınbiraderim İsrail'de kardeşinin adını yaşatmayı kabul etmiyor. Bana kayınbiraderlik görevini yapmak istemiyor.’ ⁸ Kentin ileri gelenleri adamı çağırıp onunla konuşacaklar. Eğer adam, ‘Onunla evlenmek istemiyorum’ diye üstelerse, ⁹ kardeşinin dul karısı ileri gelenlerin önünde adamın yanına gidecek, onun ayağındaki çarığı çıkaracak, yüzüne tükürecek ve, ‘Kardeşine soy yetiştirmek istemeyen adama böyle yapılır’ diyecek. ¹⁰ Adamın soyu İsrail'de ‘Çarığı çıkarılanın soyu’ diye bilinecek.

11 “Eğer iki adam kavgaya tutuşur da birinin karısı kocasını dövenin elinden kurtarmak için gelip elini uzatır, öbür adamın erkeklik organını tutarsa, 12 kadının elini keseceksiniz; ona acımayacaksınız.

13 “Torbanızda biri ağır, öbürü hafif iki türlü tartı olmayacak. 14 Evinizde biri büyük, öbürü küçük iki türlü ölçü* olmayacak. 15 Tartınız da ölçünüz de eksiksiz ve doğru olacak. Öyle ki, Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkede ömrünüz uzun olsun. 16 Tanrınız RAB bunları yapandan da, haksızlık edenden de tiksindir.

17 “Siz Mısır'dan çıktıktan sonra Amalekliler'in yolda size neler yaptığını anımsayın. 18 Siz yorgun ve bitkin yolda size saldırdılar; geride kalan bütün güçsüzleri öldürdüler. Tanrı'dan korkmadılar. 19 Tanrınız RAB mülk edinmek için miras olarak size vereceği ülkede sizi çevrenizdeki bütün düşmanlardan kurtarıp rahata kavuşturunca, Amalekliler'in anısını gökler altından sileceksiniz. Bunu unutmayın!”

26

İlk Ürün ve Ondalık

1 “Tanrınız RAB'bin miras olarak size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiğinizde, 2 Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkenin topraklarından topladığınız bütün ürünlerin ilk yetişenlerini alıp sepete koyacaksınız. Sonra Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği

25:13 Lev.19:35-36 * 25:14 “Ölçü”: İbranice “Efa”, yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. 25:17 Çık.17:8-14; 1Sa.15:2-9 26:2 Çık.23:19

yere gideceksiniz. ³ O dönemde görevli kâhine gidip, 'RAB'bin bize ant içerek atalarımıza söz verdiği ülkeye geldiğimi Tanrının RAB'be bugün bildiriyorum' diyeceksiniz. ⁴ Kâhin sepeti elinizden alıp Tanrınız RAB'bin sunağının önüne koyacak. ⁵ Sonra Tanrınız RAB'bin önünde şu açıklamayı yapacaksınız: 'Atam göçebe bir Aramlı'ydı. Sayıca az kişiyle Mısır'a gidip orada yaşamaya başladı. Orada büyük, güçlü, kalabalık bir ulus oldu. ⁶ Mısırlılar bize kötü davranarak baskı yaptılar. Bizi ağır işlere zorladılar. ⁷ Atalarımızın Tanrısı RAB'be yakardık. RAB yakarışımızı duydu; çektiğimiz sıkıntıyı, emeği, bize yapılan baskıyı gördü. ⁸ Bunun üzerine güçlü elle, kudretle, büyük ve ürkütücü olaylarla, belirtilerle, şaşılacak işlerle bizi Mısır'dan çıkardı. ⁹ Bizi buraya getirdi; bu toprakları, süt ve bal akan ülkeyi bize verdi. ¹⁰ Şimdi, ya RAB, bize verdiğin toprağın ürününün ilk yetişenini getiriyorum.' Sonra sepeti Tanrınız RAB'bin önüne koyup O'nun önünde yere kapanacaksınız. ¹¹ Sizler, Levililer ve aranızda yaşayan yabancılar Tanrınız RAB'bin size ve ailenize verdiği bütün iyi şeyler için sevineceksiniz.

¹² "Üçüncü yıl, ondalığı verme yılı, bütün ürününüzün ondalığını bir yana ayırın. Ayırma işini bitirdiğinizde, ondalığı Levililer'e, yabancılara, öksüzlere ve dul kadınlara vereceksiniz. Öyle ki, onlar da kentlerinizde yiyip doysunlar. ¹³ Sonra Tanrınız RAB'be, 'Bana buyurduğun gibi, RAB'be ayırdıklarımı evden çıkarıp Levililer'e,

yabancılar, öksüzlere ve dul kadınlara verdim' diyeceksiniz, 'Buyruklarından ayrılmadım, hiç birini unutmadım. ¹⁴ Ne yas tutarken ayırdıklarımdan yedim, ne dinsel açıdan kirliyen onlara dokundum, ne de ölümlere sundum. Tanrım RAB'bin sözüne kulak verdim. Bana bütün buyurduklarını yaptım. ¹⁵ Kutsal konutundan, göklerden aşağıya bak! Halkın İsrail'i ve atalarımıza içtiğin ant uyarınca bize verdiğin ülkeyi, süt ve bal akan ülkeyi kutsa.' ”

Tanrı'nın Öz Halkı

¹⁶ “Bugün Tanrınız RAB bu kurallara, ilkelere uymanızı buyuruyor. Onlara bütün yüreğinizle, canınızla uymaya dikkat edin. ¹⁷ Bugün RAB'bin Tanrınız olduğunu, O'nun yollarında yürüyeceğinizi, kurallarına, buyruklarına, ilkelere uyacağınızı, O'nun sözünü dinleyeceğinizi açıkladınız. ¹⁸ Bugün RAB, size verdiği söz uyarınca, öz halkı olduğunuzu açıkladı. Bütün buyruklarına uyacaksınız. ¹⁹ Tanrınız RAB sizi övgüde, ünde, onurda yarattığı bütün uluslardan üstün kılacağını, verdiği söz uyarınca kendisi için kutsal bir halk olacağınızı açıkladı.”

27

Eval Dağı'ndaki Sunak

¹ Musa ile İsrail ileri gelenleri halka şöyle dediler: “Bugün size ilettiğim bütün buyruklara uyun. ² Şeria Irmağı'ndan Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye geçince, büyük taşlar dikip kireçleyeceksiniz.

³ Atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği söz uyarınca O'nun size vereceği ülkeye, süt ve bal akan ülkeye girince, bu yasanın bütün sözlerini taşlara yazacaksınız. ⁴ Şeria Irmağı'ndan geçince, bugün size buyurduğum gibi, bu taşları Eval Dağı'na dikip kireçleyeceksiniz. ⁵ Orada Tanrınız RAB'be taşlardan bir sunak yapacaksınız. Bu taşlara demir alet uygulamayacaksınız. ⁶ Tanrınız RAB'bin sunağını yontulmamış taşlardan yapacak, üzerinde Tanrınız RAB'be yakmalık sunular sunacaksınız. ⁷ Esenlik sunularını orada kesip yiyecek ve Tanrınız RAB'bin önünde sevineceksiniz. ⁸ Taşlara bu yasanın bütün sözlerini okunaklı bir biçimde yazacaksınız.”

⁹ Sonra Musa ile Levili kâhinler bütün İsraililer'e, “Ey İsrail, sus ve kulak ver!” diye seslendiler, “Bugün Tanrınız RAB'bin halkı oldunuz. ¹⁰ Tanrınız RAB'bin sözüne kulak verin, bugün size ilettiğim buyruklarına, kurallarına uyun.”

Eval Dağı'ndan Lanetler

¹¹ O gün Musa halka şöyle dedi: ¹² “Şeria Irmağı'ndan geçince, halkı kutlamak için Gerizim Dağı'nda duracak oymaklar şunlardır: Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Yusuf, Benyamin. ¹³ Lanetlemek için Eval Dağı'nda şu oymaklar duracak: Ruben, Gad, Aşer, Zevulun, Dan, Naftali. ¹⁴ Levililer bütün İsrail halkına yüksek sesle şöyle diyecekler:

¹⁵ “ ‘RAB'bin tiksindiği el işi oyma ya da dökme put yapana ve onu gizlice dikene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diye karşılık verecek.

16 “ ‘Annesine, babasına saygısızca davranana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

17 “ ‘Komşusunun sınırını değiştirene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

18 “ ‘Kör olanı yoldan saptırana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

19 “ ‘Yabancıya, öksüze, dul kadına haksızlık edene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

20 “ ‘Babasının karısıyla yatana lanet olsun! Çünkü o babasının evlilik yatağına leke sürmüştür.’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

21 “ ‘Herhangi bir hayvanla cinsel ilişki kurana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

22 “ ‘Annesinden ya da babasından olan kızkardeşiyle yatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

23 “ ‘Kaynanasıyla yatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

24 “ ‘Komşusunu gizlice öldürene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

25 “ ‘Suçsuz birini öldürmek için rüşvet alana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

26 “ ‘Bu yasanın sözlerine uymayan ve onları onaylamayana lanet olsun!’

27:16 Çık.20:12; Yas.5:16

27:17 Yas.19:14

27:18 Lev.19:14

27:19 Çık.22:21; 23:9; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18

27:20 Lev.18:8;

20:11; Yas.22:30; 1Ko.5:1

27:21 Çık.22:19; Lev.18:23; 20:15

27:22 Lev.18:9; 20:17

27:23 Lev.18:17; 20:14

27:26 Gal.3:10

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.”

28

Bereketler

¹ “Eğer Tanrınız RAB'bin sözünü iyice dinler ve bugün size ilettiğim bütün buyruklarına uyarsanız, Tanrınız RAB sizi yeryüzündeki bütün uluslardan üstün kılacaktır. ² Tanrınız RAB'bin sözünü dinlerseniz, şu bereketler üzerinize gelecek ve sizinle olacak:

³ “Kentte de tarlada da kutsanacaksınız.

⁴ “Rahminizin meyvesi kutsanacak. Toprağınızın ürünü, hayvanlarınızın dölü – sığırlarınızın buzağıları, sürülerinizin kuzuları– bereketli olacak.

⁵ “Sepetiniz ve hamur tekneniz bereketli olacak.

⁶ “İçeri girdiğinizde de dışarı çıktığınızda da kutsanacaksınız.

⁷ “RAB size saldıran düşmanlarınızı önünüzde bozguna uğratacak. Onlar size bir yoldan saldırarak, ama önünüzden yedi yoldan kaçacaklar.

⁸ “RAB'bin buyruğuyla ambarlarınız dolu olacak. El attığınız her işte RAB sizi kutsayacak. Tanrınız RAB size vereceği ülkede sizi kutsayacak.

⁹ “Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyar, O'nun yollarında yürürseniz, RAB size içtiği ant uyarınca sizi kendisi için kutsal bir halk olarak koruyacaktır. ¹⁰ Yeryüzündeki bütün uluslar RAB'be ait olduğunuzu görecektir, sizden korkacaklar. ¹¹ RAB atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede bolluk içinde yaşamınızı sağlayacak: Rahminizin meyvesi kutsanacak; hayvanlarınızın

yavruları, toprağınızın ürünü verimli olacak. ¹² RAB ülkenize yağmuru zamanında yağdırmak ve bütün emeğinizi verimli kılmak için göklerdeki zengin hazinesini açacak. Birçok ulusa ödünç vereceksiniz; siz ödünç almayacaksınız. ¹³ RAB sizi kuyruk değil baş yapacak. Eğer bugün size ilettiğim Tanrınız RAB'bin buyruklarını dinler, onlara iyice uyarsanız, altta değil, her zaman üstte olacaksınız. ¹⁴ Bugün size ilettiğim buyrukların dışına çıkmayacak, başka ilahların ardınca gitmeyecek, onlara tapmayacaksınız.”

Lanetler

¹⁵ “Ama Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemez, bugün size ilettiğim buyrukların, kuralların hepsine uymazsanız, şu lanetler üzerinize gelecek ve size ulaşacak:

¹⁶ “Kentte de tarlada da lanetli olacaksınız.

¹⁷ “Sepetiniz ve hamur tekneniz lanetli olacak.

¹⁸ “Rahminizin meyvesi, toprağınızın ürünü, sığırlarınızın buzağıları, sürülerinizin kuzuları lanetli olacak.

¹⁹ “İçeri girdiğinizde lanetli olacaksınız; dışarı çıktığınızda da lanetli olacaksınız.

²⁰ “RAB'be sırt çevirmekle yaptığınız kötülükler yüzünden el attığınız her işte O sizi lanete uğratacak, şaşkına çevirecek, paylayacak. Sonunda üzerinize yıkım gelecek ve çabucak yok olacaksınız. ²¹ RAB, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede sizi yok edinceye dek salgın hastalıkla cezalandıracak.

²² Veremle, sıtmayla, iltihapla, yakıcı sıcaklıkla, kuraklıkla, samyeliyle, küfle cezalandıracak. Siz yok oluncaya dek bunlar sizi kovalayacak.

²³ Başınızın üstündeki gök tunç, ayağınızın altındaki

yer demir olacak. ²⁴ RAB siz yok oluncaya dek gökten yağmur yerine ülkenize toz ve kum yağdıracak.

²⁵ “RAB sizi düşmanlarınızın önünde bozguna uğratacak. Onlara bir yoldan saldırarak, ama önlerinden yedi yoldan kaçacaksınız. Yeryüzündeki bütün uluslar için dehşet verici bir örnek olacaksınız. ²⁶ Ölüleriniz bütün kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak; onları korkutup kaçıran kimse olmayacak. ²⁷ RAB sizi iyileşemeyeceğiniz Mısır çıbanıyla, urlarla, kaşıntıyla, uyuzla vuracak. ²⁸ RAB sizi delilikle, körlükle, şaşkınlıkla cezalandıracak. ²⁹ Öğle vakti körlerin karanlıkta el yordamıyla yürüdüğü gibi yürüyeceksiniz. Yaptığınız her şeyde başarısız olacak, sürekli sıkıştırılacak, yağmalanacaksınız. Sizi kurtaran olmayacak.

³⁰ “Bir kızla nişanlanacaksınız, ama başka biri onunla yatacak. Ev yapacak ama içinde oturmayacaksınız. Bağ dikecek ama üzümünü toplamayacaksınız. ³¹ Öküzünüz gözünüzün önünde kesilecek ama etini yemeyeceksiniz. Eşğiniz zorla sizden alınacak, geri getirilmeyecek. Davarlarınız düşmanlarınıza verilecek. Sizi kurtaran olmayacak. ³² Oğullarınız, kızlarınız gözlerinizin önünde başka bir ulusa verilecek. Her gün onları gözlemekten gözlerinizin gücü tükenecek. Elinizden bir şey gelmeyecek. ³³ Tanımadığınız bir halk toprağınızın ürününü ve bütün emeğinizi yiyecek. Sürekli sıkıştırılacak, ezileceksiniz. ³⁴ Gözlerinizle gördükleriniz sizi çıldırtacak. ³⁵ RAB dizlerinizi,

bacaklarınızı tepeden tırnağa iyileşmeyen ağırlı çıbanlarla vuracak.

³⁶ “RAB sizi ve başınıza atayacağınız kralı sizin de atalarınızın da bilmediği bir ulusa sürecek. Orada ağaçtan, taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız. ³⁷ RAB'bin sizi süreceği bütün uluslar başınıza gelenlerden dehşete düşecek; sizi aşağılayacak, sizinle eğlenecekler.

³⁸ “Çok tohum ekecek, ama az toplayacaksınız. Çünkü ürününüzü çekirge yiyecek. ³⁹ Bağlar dikecek, bakımını yapacak, ama şarap içmeyecek, üzüm toplamayacaksınız. Onları kurt yiyecek. ⁴⁰ Ülkenizin her yerinde zeytinlikleriniz olacak, ama zeytinyağı sürünmeyeceksiniz. Zeytin ağaçlarınız ürününü yere dökecek. ⁴¹ Oğullarınız, kızlarınız olacak, ama sizinle kalmayacaklar, sürgüne gönderilecekler. ⁴² Bütün ağaçlarınızı, toprağınızın ürününü çekirgeler yiyecek.

⁴³ “Aranızdaki yabancılar yükseldikçe yükselecek, sizse alçaldıkça alçalacaksınız. ⁴⁴ O sana ödünç verecek, ama sen ona ödünç vermeyeceksin. O baş, sen kuyruk olacaksın.

⁴⁵ “Bütün bu lanetler başınıza yağacak. Yok oluncaya dek sizi kovalayacak ve size erişecek. Çünkü Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemediniz, size verdiği buyrukları, kuralları yerine getirmediniz. ⁴⁶ Bu lanetler siz ve soyunuz için sonsuza dek bir belirti, şaşılasi bir olay olarak kalacak. ⁴⁷ Madem bolluk zamanında Tanrınız RAB'be sevinçle, hoşnutlukla kulluk etmediniz, ⁴⁸ RAB'bin üzerinize göndereceği düşmanlara kölelik edeceksiniz. Aç, susuz, çıplak kalacaksınız; her şeye gereksinim

duyacaksınız. RAB sizi yok edinceye dek boynunuza demir boyunduruk vuracak.

49-50 “RAB uzaktan, dünyanın öbür ucundan bir ulusu–dilini bilmediğiniz bir ulusu, yaşlılara saygı, küçüklere sevgi beslemeyen acımasız bir ulusu–birden çullanan bir kartal gibi başınıza getirecek. ⁵¹ Siz yok oluncaya dek hayvanlarınızın yavrularını, toprağınızın ürününü yiyip bitirecekler. Size ne tahıl, ne şarap, ne zeytinyağı, ne sığırlarınızın buzağılarını, ne de sürülerinizin kuzularını bırakacaklar; ta ki, siz ortadan kalkıncaya dek. ⁵² Güvendiğiniz yüksek, dayanıklı surlar yerle bir oluncaya dek ülkenizdeki bütün kentlerde sizi kuşatacaklar. Tanrınız RAB'bin size verdiği ülkedeki bütün kentleri kuşatacaklar.

⁵³ “Kuşatma sırasında düşmanınızın vereceği sıkıntıdan rahminizin meyvesini, Tanrınız RAB'bin size verdiği oğulların, kızların etini yiyeceksiniz. ⁵⁴ Aranızdaki en yumuşak, en duyarlı adam bile öz kardeşine, sevdiği karısına, sağ kalan çocuklarına acımayacak; ⁵⁵ yediği çocuklarının etini onların hiçbirisiyle paylaşmayacak. Çünkü düşmanın kuşatma sırasında sizi sıkıştırması yüzünden kentlerinizde hiç yiyecek kalmayacak. ⁵⁶⁻⁵⁷ Aranızda en yumuşak, en duyarlı kadın –yumuşaklığından ve duyarlılığından ayağının tabanını yere basmak istemeyen kadın– bile sevdiği kocasından, öz oğlundan, kızından, plasentayı ve doğuracağı çocukları esirgeyecek. Çünkü kuşatma sırasında düşmanın kentlerinizde size vereceği sıkıntıdan, yokluktan onları gizlice yiyecek.

⁵⁸ “Bu kitapta yazılı yasanın bütün sözlerine uymaz, Tanrınız RAB'bin yüce ve heybetli adından korkmazsanız, ⁵⁹ RAB sizi ve soyunuzu korkunç belalarla, büyük ve sürekli belalarla, ağır, iyileşmez hastalıklarla vuracak. ⁶⁰ Sizi ürküten Mısır'ın bütün hastalıklarını yeniden başınıza getirecek; size yapışacaklar. ⁶¹ Siz yok oluncaya dek RAB bu Yasa Kitabı'nda yazılmamış her türlü hastalığı ve belayı da başınıza getirecek. ⁶² Gökteki yıldızlar kadar çok olan sizler, sayıca az bırakılacaksınız. Çünkü Tanrınız RAB'bin sözüne kulak vermediniz. ⁶³ Size iyilik yapmak, sizi çoğaltmak RAB'bi nasıl sevindirdiyse, sizi yıkmak ve yok etmek de öyle sevindirecektir. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkeden sökülüp atılacaksınız.

⁶⁴ “RAB sizi dünyanın bir ucundan öbür ucuna, bütün halklar arasına dağıtacak. Orada sizin de atalarınızın da tanımadığı, ağaçtan ve taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız. ⁶⁵ Bu uluslar arasında ne esenliğiniz ne de dinlenecek bir yeriniz olacak. Orada RAB size titreyen yürekler, umutsuzluk ve bakmaktan yorulmuş gözler verecek. ⁶⁶ Sürekli can kaygısı içinde yaşayacaksınız. Gece gündüz dehşet içinde olacaksınız. Yaşamınızın güvenliği olmayacak. ⁶⁷ Yüreğinizi kaplayan dehşet ve gözlerinizin gördüğü olaylar yüzünden, sabah, ‘Keşke akşam olsa!’, akşam, ‘Keşke sabah olsa!’ diyeceksiniz. ⁶⁸ Bir daha görmeyeceksiniz dediğim yoldan RAB sizi gemilerle Mısır'a geri gönderecek. Orada erkek ve kadın köle olarak kendinizi düşmanlarınıza satmaya kalkışacaksınız; ama satın alan olmayacak.”

29

Antlaşmanın Yenelenmesi

¹ RAB'bin İsraililer'le Horev Dağı'nda yaptığı antlaşmaya ek olarak, Moav'da Musa'ya onlarla yapmayı buyurduğu antlaşmanın sözleri bunlardır.

² Musa bütün İsraililer'i bir araya toplayarak şöyle dedi: “RAB'bin Mısır'da gözlerinizin önünde firavuna, görevlilerine, ülkesine yaptıklarını gördünüz.

³ Büyük denemeleri, belirtileri, o büyük ve şaşılası işleri gözlerinizle gördünüz. ⁴ Ne var ki, RAB bugüne dek size kavrayan yürek, gören göz, duyan kulak vermedi.

⁵ RAB, ‘Sizi kırk yıl çölde dolaştırdım; ne üzerinizdeki giysi eskidi, ne ayağınızdaki çarık.

⁶ Ekmek yemediniz, şarap ya da başka içki içmediniz. Bütün bunları Tanrınız RAB'bin ben olduğumu anlayasınız diye yaptım’ diyor.

⁷ “Buraya ulaştığınızda, Heşbon Kralı Sihon ile Başan Kralı Og bizimle savaşa tutuştular. Ama onları bozguna uğrattık. ⁸ Ülkelerini ele geçirerek mülk olarak Rubenliler'e, Gadlılar'a, Manaşşe oymağının yarısına verdik. ⁹ El attığınız her işte başarılı olmak için bu antlaşmanın sözlerini yerine getirmeye dikkat edin.

¹⁰⁻¹¹ “Bugün hepiniz –önderleriniz, oymak başlarınız, ileri gelenleriniz, görevlileriniz, bütün öbür İsraili erkekler, çocuklarınız, karılarınız, aranızda yaşayan ve odununuzu kesen, suyunuzu taşıyan yabancılar– Tanrınız RAB'bin önünde duruyorsunuz. ¹² Bugün Tanrınız RAB'bin ant içerek sizinle yaptığı bu antlaşmayı geçerli kılmak

için burada duruyorsunuz. ¹³ Öyle ki, bugün sizi kendi halkı olarak belirlesin ve size söylediği gibi, atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca Tanrınız olsun. ¹⁴⁻¹⁵ Antla yapılan bu antlaşmayı yalnız sizinle, bugün burada bizimle birlikte Tanrımız RAB'bin önünde duranlarla değil, yanımızda olmayanlarla da yapıyorum.

¹⁶ “Mısır'da nasıl yaşadığımızı, öteki ulusların ortasından geçerek buraya nasıl geldiğimizi kendiniz de biliyorsunuz. ¹⁷ Onların arasında iğrenç suretleri, ağaçtan, taştan, altından, gümüşten yapılmış putları gördünüz. ¹⁸ Dikkat edin, bugün aranızda bu ulusların ilahlarına tapmak için Tanrımız RAB'den sapan erkek ya da kadın, boy ya da oymak olmasın; aranızda acılık, zehir veren kök olmasın.

¹⁹ “Bu andın sözlerini duyup da kimse kendi kendini kutlamasın ve, ‘Kendi isteklerim uyarınca yaşasam da güvenlikte olurum’ diye düşünmesin. Bu herkese* yıkım getirir. ²⁰ RAB böyle birini bağışlamak istemez. RAB'bin öfkesi ve kıskançlığı o kişiye karşı alevlenecek. Bu kitapta yazılı bütün lanetler başına yağacak ve RAB onun adını göğün altından silecektir. ²¹ Bu Yasa Kitabı'nda yazılı antlaşmada yer alan bütün lanetler uyarınca, RAB onu felakete uğraması için İsrail'in bütün oymakları arasından ayıracaktır.

²² “Sizden sonraki kuşak, çocuklarınız ve uzak ülkeden gelen yabancılar ülkenizin uğradığı belaları, RAB'bin ülkeye gönderdiği hastalıkları görecekler. ²³

29:18 İbr.12:15 * **29:19** “Herkes”: İbranice “Hem yaş, hem kuru”.
29:23 Yar.19:24-25

Bütün ülke yanacak, tuz ve kükürtle örtülecek; tohum ekilmeyecek, filiz sürmeyecek, ot bitmeyecek. Ülke RAB'bin kızgın öfkesiyle yerle bir ettiği Sodom, Gomora, Adma ve Sevoyim gibi yıkıma uğrayacak. ²⁴ Bütün uluslar, 'RAB bu ülkeye neden bunu yaptı?' diye soracaklar, 'Bu büyük öfke neden alevlendi?'

²⁵ "Yanıt şöyle olacak: 'Atalarının Tanrısı RAB kendilerini Mısır'dan çıkardığında onlarla yaptığı antlaşmayı bıraktılar. ²⁶ Tanımadıkları, RAB'bin kendilerine pay olarak vermediği başka ilahlara yöneldiler; onlara tapıp önlerinde eğildiler. ²⁷ İşte bu yüzden RAB'bin öfkesi bu ülkeye karşı alevlendi; bu kitapta yazılı bütün lanetleri oraya yağırdı. ²⁸ RAB büyük kızgınlıkla, şiddetli öfkeyle onları ülkelerinden söküp attı; bugün olduğu gibi başka ülkeye sürdü.'

²⁹ "Gizlilik Tanrımız RAB'be özgüdür. Ama bu yasanın bütün sözlerine uymamız için açığa çıkarılanlar sonsuza dek bize ve çocuklarımıza aittir."

30

İyileşmenin ve Kutsanmanın Koşulları

¹ "Bütün bu olaylar –önünüze serdiğim kutsama ve lanetler– başınıza geldiğinde, Tanrınız RAB'bin sizi dağıttığı uluslar arasında bunları anımsayacaksınız. ² Bugün size ilettiğim buyruklar uyarınca siz ve çocuklarınız Tanrınız RAB'be döner, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na uyarsanız, ³ Tanrınız RAB size acıyacak, sizi

sürgünden geri getirecek. Sizi dağıttığı ulusların arasından yeniden toplayacak. ⁴ Dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile, Tanrınız RAB sizleri toplayıp geri getirecek. ⁵ Sizi atalarınızın mülk edindiği ülkeye ulaştıracak. Orayı miras alacaksınız. Tanrınız RAB üzerinize iyilik getirecek ve sizi atalarınızdan daha çok çoğaltacak. ⁶ Sizin ve çocuklarınızın yüreğini değiştirecek*. Öyle ki, O'nu bütün yüreğinizle, bütün canınızla seversiniz ve yaşayasınız. ⁷ Tanrınız RAB bütün bu lanetleri sizden nefret edenlerin, size baskı yapan düşmanlarınızın üzerine yağdıracak. ⁸ Siz yine RAB'bin sözüne kulak verecek, bugün size ilettiğim buyrukların hepsine uyacaksınız. ⁹ Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi başarılı kılacak; çok sayıda çocuğunuz olacak, hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü bol olacak. RAB atalarınızdan nasıl hoşnut kaldıysa, sizden de öyle hoşnut kalacak ve sizi başarılı kılacak. ¹⁰ Yeter ki, Tanrınız RAB'bin sözünü dinleyin, bu Yasa Kitabı'nda yazılı buyruklarına, kurallarına uyun ve bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na dönün.

¹¹ “Bugün size ilettiğim bu buyruk ne tutamayacağı kadar zor, ne de ulaşamayacağınız kadar uzaktır. ¹² O göklerde değil ki, ‘Kim bizim için göğe çıkacak? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?’ diyesiniz. ¹³ Denizin ötesinde değil ki, ‘Kim bizim için denizin ötesine gidecek? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?’ diyesiniz. ¹⁴ Tanrı sözü size çok yakındır; uymanız

30:4 Neh.1:9
sünnet edecek”.

* **30:6** “Yüreğini değiştirecek”: İbranice “Yüreğini
30:12 Rom.10:6-8

için ağzınızda ve yüreğinizdedir.

¹⁵ “İşte bugün önünüze yaşamla iyiliği, ölümle kötülüğü koyuyorum. ¹⁶ Bugün size Tanrınız RAB'bi sevmeyi, yollarında yürümeyi, buyruklarına, kurallarına, ilkelerine uymayı buyuruyorum. Öyle ki, yaşayasınız, çoğalasınız ve mülk edinmek için gideceğiniz ülkede Tanrınız RAB tarafından kutsanasınız.

¹⁷ “Eğer yoldan döner, kulak vermezseniz, ayartılır, başka ilahlara eğilip taparsanız, ¹⁸ bugün size kesinlikle yok olacağınızı bildiriyorum. Şeria Irmağı'ndan geçip mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uzun yaşamayacaksınız.

¹⁹ “Önünüze yaşamla ölümü, kutsamayla laneti koyduğuma bugün yeri göğü size karşı tanık gösteriyorum. Yaşamı seçin ki, siz de çocuklarınız da yaşayasınız. ²⁰ Tanrınız RAB'bi sevin, sözüne uyup O'na bağlanın. RAB yaşamınızdır; kendilerine vereceğine ilişkin atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a söz verdiği ülkede uzun yaşamanızı sağlayacaktır.”

31

Yeşu Musa'nın Yerine Gececek (Say.27:15-23)

¹ Musa İsraililer'e şöyle dedi: ² “Yüz yirmi yaşındayım. Bundan böyle size önderlik edemem. Üstelik RAB bana, ‘Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmeyeceksin’ dedi. ³ Tanrınız RAB önünüzden geçecek. Bu ulusları önünüzden yok edecek. Ülkelerini mülk edineceksiniz. RAB'bin sözü

uyarınca Yeşu size önderlik edecek. ⁴ RAB Amorf'ların kralları Sihon'u ve Og'u yok edip ülkelerine yaptığının aynısını bu uluslara da yapacak. ⁵ RAB onları size teslim edecek. Onlara size verdiğim buyruklar uyarınca davranmalısınız. ⁶ Güçlü ve yürekli olun! Onlardan korkmayın, yılmayın. Çünkü sizinle birlikte giden Tanrınız RAB'dir. O sizi terk etmeyecek, sizi yüzüstü bırakmayacaktır.”

⁷ Sonra Musa Yeşu'yu çağırıp bütün İsraililer'in gözü önünde ona şöyle dedi: “Güçlü ve yürekli ol! Çünkü RAB'bin, atalarına ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkla birlikte sen gideceksin. Ülkeyi miras olarak onlara sen vereceksin. ⁸ RAB'bin kendisi sana öncülük edecek, seninle birlikte olacak. Seni terk etmeyecek, seni yüzüstü bırakmayacak. Korkma, yılma.”

Yasanın Okunması

⁹ Musa bu yasayı yazıp RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levili kâhinlere ve bütün İsrail ileri gelenlerine verdi. ¹⁰ Sonra onlara şöyle buyurdu: “Her yedi yılın sonunda, borçları bağışlama yılında, Çardak Bayramı'nda*, ¹¹ bütün İsraililer Tanrınız RAB'bin önünde bulunmak üzere seçeceği yere geldiğinde, bu yasayı onlara okuyacaksınız. ¹² Halkı –erkekleri, kadınları, çocukları ve kentlerinizde yaşayan yabancıları– toplayın. Öyle ki, herkes duyup öğrensün, Tanrınız RAB'den korksün. Bu yasanın bütün sözlerine uymaya dikkat etsin. ¹³ Yasayı bilmeyen çocuklar da duysunlar, mülk edinmek için Şeria İrmağı'ndan

31:4 Say.21:21-35

31:6 Yşu.1:5; İbr.13:5

31:10 Yas.15:1

31:10 Yas.16:13-15

geçip gideceğiniz ülkede yaşadığınız sürece Tanrınız RAB'den korkmayı öğrensinler.”

Rab'bin Musa'ya Son Buyruğu

¹⁴ RAB Musa'ya, “Ölümüne az kaldı” dedi, “Yeşu'yu çağır. Ona buyruklarımı bildirmem için Buluşma Çadırı'nda hazır olun.” Böylece Musa ile Yeşu gidip Buluşma Çadırı'nda beklediler. ¹⁵ Sonra RAB çadırda bulut sütununun içinde göründü; bulut çadırın kapısı üzerinde durdu. ¹⁶ RAB Musa'ya şöyle seslendi: “Yakında ölüp atalarına kavuşacaksın. Bu halk da gideceği ülkenin ilahlarına bağlanıp bana hainlik edecek. Beni bırakacak, kendileriyle yaptığım antlaşmayı bozacaklar. ¹⁷ O gün onlara öfkeleneyeceğim, onları terk edeceğim. Yüzümü onlardan çevireceğim. Başkalarına yem olacaklar, başlarına sayısız kötülükler, sıkıntılar gelecek. O gün, ‘Tanrımız bizimle olmadığı için bu kötülükler başımıza geldi’ diyecekler. ¹⁸ Başka ilahlara yönelmekle yaptıkları kötülük yüzünden o gün kesinlikle onlardan yüzümü çevireceğim.

¹⁹ “Şimdi kendiniz için şu ezgiyi yazın ve İsraililer'e öğretin; onu okusunlar. Öyle ki, bu ezgi İsraililer'e karşı benim tanığım olsun. ²⁰ Onları atalarına ant içerek söz verdiğim süt ve bal akan ülkeye getirdiğimde yiyip doyacaklar; semirince başka ilahlara yönelip onlara tapacaklar. Beni tepecek, antlaşmamı bozacaklar. ²¹ Başlarına sayısız kötülükler, sıkıntılar geldiğinde, bu ezgi onlara karşı tanıklık edecek. Çünkü çocukları bu ezgiyi unutmayacak. Ant içerek söz verdiğim ülkeye onları getirmeden önce neler

tasarladıklarını biliyorum.” ²² O gün Musa bu ezgiyi yazıp İsraililer'e öğretti.

²³ RAB Nun oğlu Yeşu'ya şu buyruğu verdi: “Güçlü ve yürekli ol! Çünkü İsraililer'i, ant içerek söz verdiğim ülkeye sen götüreceksin ve ben seninle birlikte olacağım.”

²⁴ Musa yasanın sözlerini eksiksiz olarak kitaba yazmayı bitirince, ²⁵ RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levililer'e şu buyruğu verdi: ²⁶ “Bu Yasa Kitabı'nı alın, Tanrınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın yanına koyun. Orada size karşı bir tanık olarak kalsın. ²⁷ Çünkü sizin başkaldıran, dikbaşı kişiler olduğunuzu biliyorum. Bugün ben sağken, aranızdayken bile RAB'be karşı geliyorsunuz; ölümünden sonra daha ne kadar çok başkaldıracaksınız. ²⁸ Oymaklarınızın bütün ileri gelenlerini, görevlilerinizi bana getirin. Bu sözleri onlara duyuracağım. Yeri göğü onlara karşı tanık tutacağım. ²⁹ Ölümünden sonra büsbütün yozlaşacağınızı, size buyurduğum yoldan sapacağınızı biliyorum. Son günlerde kötülüklerle karşılaşacaksınız. Çünkü RAB'bin gözünde kötü olanı yapacak ve yaptıklarınızla O'nu öfkeli edeceksiniz.”

Musa'nın Ezgisi

³⁰ Musa şu ezginin sözlerini eksiksiz olarak bütün İsrail topluluğuna okudu:

32

¹ “Ey gökler, kulak verin, sesleneyim;

- Ey dünya, ağzımdan çıkan sözleri işit!
- ² Öğretişim yağmur gibi damlasın;
Sözlerim çiy gibi düşsün,
Çimen üzerine çiseleyen yağmur gibi,
Bitkilere yağan sağanak gibi.
- ³ RAB'bin adını duyuracağım.
Ululuğu için Tanrımız'ı övün!
- ⁴ O Kaya'dır, işleri kusursuzdur,
Bütün yolları doğrudur.
O haksızlık etmeyen güvenilir Tanrı'dır.
Doğru ve adildir.
- ⁵ Bu eğri ve sapık kuşak,
O'na bağlı kalmadı.
O'nun çocukları değiller.
Bu onların utancıdır.
- ⁶ RAB'be böyle mi karşılık verilir,
Ey akılsız ve bilgelikten yoksun halk?
Sizi yaratan, size biçim veren,
Babanız, Yaratıcınız O değil mi?
- ⁷ “Eski günleri anımsayın;
Çoktan geçmiş çağları düşünün.
Babanıza sorun, size anlatsın,
Yaşlılarınız size açıklasın.
- ⁸ Yüceler Yücesi uluslara paylarına düşeni verip
İnsanları böldüğünde,
Ulusların sınırlarını
İsrailoğulları'nın* sayısına göre belirledi.
- ⁹ Çünkü RAB'bin payı kendi halkıdır
Ve Yakup soyu O'nun payına düşen mirastır.

32:8 Elç.17:26 * **32:8** Masoretik metin “İsrailoğulları”, Septuaginta “Tanrı'nın melekleri”, Kumran “Tanrı'nın oğulları”.

- 10 “Onu kurak bir ÷lkede,
Issız, uluyan bir çölde buldu,
Onu kuşattı, kayırdı,
Gözbebeğı gibi korudu.
- 11 Yuvasında yavrularını uçmaya kışkırtan,
Onların üzerinde kanat çırpan bir kartal gibi,
Kanatlarını gerip onları aldı
Ve kanatları üzerinde taşıdı.
- 12 Ona yalnız RAB yol gösterdi,
Yanında yabancı ilah yoktu.
- 13 “Onu yeryüzünün yüksekliklerinde gezdirdi,
Tarlada yetişen ürünlerle doyurdu.
Onu kayadan akan balla,
Çakmaktaşımdan çıkardığı yağla besledi.
- 14 İneklerin yağıyla,
Koyunların sütüyle,
Besili kuzularla,
Başan cinsi en iyi koçlarla, tekelerle,
En iyi buğdayla onu besledi.
Halk üzümün kırmızı kanını içti.
- 15 “Yeşurun† semirdi ve sahibini tepti;
Doyunca yağ bağlayıp ağırlaştı,
Kendisini yaratan Tanrı'ya sırt çevirdi,
Kurtarıcısını, Kaya'yı küçümsedi.
- 16 Yabancı ilahlarla Tanrı'yı kıskandırıp
İğrençlikleriyle O'nu öfkeliendirdiler.
- 17 Tanrı olmayan cinlere,
Tanımadıkları ilahlara,
Atalarınızın korkmadıkları,

† 32:15 “Dürüst” anlamına gelen “Yeşurun” İsrail halkına verilen bir
addır. 32:17 1Ko.10:20

- Son zamanlarda ortaya çıkan
Yeni ilahlara kurban kestiler.
18 Seni oluşturan Kaya'yı savsakladın,
Seni yaratan Tanrı'yı unuttun.
- 19 “RAB bunu görünce onları reddetti;
Çünkü oğulları, kızları O'nu öfkelen-dirmişlerdi.
- 20 ‘Yüzümü onlardan çevirecek
Ve sonlarının ne olacağını göre-geğim’ dedi,
‘Çünkü onlar sapık bir kuşak
Ve güvenilmez çocuklardır.
- 21 Tanrı olmayan ilahlarla
Beni kışkandırdılar;
Değersiz putlarıyla beni öfkelen-dirdiler.
Ben de halk olmayan bir halkla
Onları kışkandıracağım.
Anlayışsız bir ulusla
Onları öfkelen-direceğim.
- 22 Çünkü size karşı öfkem ateş gibi tutuşup
Ölümler diyarının derinliklerine dek yanacak.
Yeryüzünü ve ürününü yutup yok edecek
Ve dağların temellerini tutuşturacak.
- 23 “Üzerlerine kötülükler yığacağım,
Oklarımı onlara karşı kullanacağım.
- 24 Kavurucu kıtlık, tüketici hastalık,
Öldürücü salgın vuracak onları.
Gönderdiğim canavarlar dişleriyle onlara
saldıracak,
Toprakta sürünen zehirli yılanlar onları
ısıracak.
- 25 Sokakta kılıç onları çocuksuz bırakacak;

- Evlerinde dehşet egemen olacak.
Delikanlısı, genç kızı,
Emzikteki çocuğu, aksaıılısı ölecek.
- 26 Onları darmadağıın etmeyi,
İnsanlar arasından anılarını silmeyi düşündüm.
- 27 Ama düşmanın alay etmesinden çekindim.
Öyle ki, düşman yanlış anlayıp da,
Bütün bunları yapan RAB değil,
Başarı kazanan biziz, demesin.'
- 28 "Onlar anlayışsız bir ulustur,
Onlarda sezgi yoktur.
- 29 Keşke bilge kişiler olsalardı, anlasalardı,
Sonlarının ne olacağını düşünselerdi!
- 30 Onların Kayası kendilerini satmamış
Ve RAB onları ele vermemiş olsaydı,
Nasıl bir kişi bin kişiyi kovar,
İki kişi on bin kişiyi kaçtırtırdı?
- 31 Çünkü bizim Kayamız† onların kayasına benze-
mez,
Düşmanlarımız bu konuda yargıç olabilir.
- 32 Onların asması Sodom asmasından,
Gomora bağlarındanır.
Üzümleri zehirle dolu,
Salkımları acıdır.
- 33 Şarapları yılan zehiri,
Kobraların öldürücü zehiridir.
- 34 "Bu kötülükleri yazmadım mı?
Hazinelerimde mühürlemedim mi?
- 35 Öç benimdir, karşılığını ben vereceğim,

† 32:31 "Kayamız": "Tanrımız". 32:35 Rom.12:19; İbr.10:30

Zamanı gelince ayakları kayacak,
Onların yıkım günü yakındır,
Ceza günü hızla yaklaşıyor.'

- 36 "RAB kendi halkının hakkını koruyacak,
Onların gücünün tükendiğini,
Ülkede genç yaşlı kimsenin kalmadığını
görünce,
Kullarına acıyacaktır.
- 37 'Hani sığındığınız kaya,
Hani ilahlarınız nerede?' diyecek,
- 38 'Kurbanlarınızın yağını yiyen,
Dökmelik sununuzu içen
İlahlarınız hani nerede?
Kalksınlar da size yardım etsinler!
Size barınak olsunlar!
- 39 " 'Artık anlayın ki, ben, evet ben O'yum,
Benden başka tanrı yoktur!
Öldüren de, yaşatan da,
Yaralayan da, iyileştiren de benim.
Kimse elimden kurtaramaz.
- 40 Elimi göğe kaldırır
Ve sonsuzluk boyunca varlığım hakkı için de-
rim ki,
- 41 Parlayan kılıcımı bileyip
Yargılamak için elime alınca,
Düşmanlarımdan öç alacağım,
Benden nefret edenlere karşılığını vereceğim.
- 42 Oklarımı kanla sarhoş edeceğim,
Kılıcım vurulanların, tutsakların kanıyla,
Düşman önderlerinin başlarıyla

Ve etle beslenecek.'

43 “Ey uluslar, O'nun halkını kutlayın,
Çünkü O kullarının kanının öcünü alacak,
Düşmanlarından öç alacak,
Ülkesinin ve halkının günahını bağışlayacak.”

44 Musa, Nun oğlu Hoşea§ ile birlikte gelip bu ezginin sözlerini halka okudu. 45-46 Musa sözlerini bitirince, İsraililer'e şöyle dedi: “Bugün size bildirdiğim bu uyarıcı sözlerin tümünü benimseyin. Bu yasanın bütün sözlerine dikkat etmeleri ve yerine getirmeleri için çocuklarınıza buyruk verin. 47 Bunlar sizin için boş sözler değildir, sizin yaşamınızdır. Şeria Irmağı'ndan geçerek mülk edineceğiniz ülkede ömrünüz bu sözler sayesinde uzun olacaktır.”

Musa'ya Ölümü Önceden Bildiriliyor

48 RAB aynı gün Musa'ya şöyle seslendi:
49 “Haavarim dağlık bölgesine, Eriha karşısında Moav ülkesindeki Nevo Dağı'na çık. Mülk olarak İsraililer'e vereceğim Kenan ülkesine bak. 50 Ağabeyin Harun Hor Dağı'nda ölüp atalarına kavuştuğu gibi, sen de çıkacağın dağda ölüp atalarına kavuşacaksın. 51 Çünkü ikiniz de Zin Çölü'nde, Meriva-Kadeş sularında, İsraililer'in önünde bana ihanet ettiniz, kutsallığımı önemsemediniz. 52 Bu nedenle ülkeyi ancak uzaktan göreceksin. Ama oraya, İsrail halkına vereceğim ülkeye girmeyeceksin.”

32:43 Rom.15:10-11 32:43 Va.19:2 § 32:44 “Hoşea”: Yeşu'nun öbür adı. 32:48 Say.27:12-14; Yas.3:23-27

33

Musa İsrail Oymaklarını Kutsuyor

¹ Tanrı adamı Musa, ölümünden önce İsraililer'i kutsadı. ² Şöyle dedi:

“RAB Sina Dağı'ndan geldi,
Halkına Seir'den doğdu
Ve Paran Dağı'ndan parladı.
On binlerce kutsalıyla birlikte geldi,
Sağ elinde halkı için alev alev yanan ateş
vardı.

³ Ya RAB, halkları gerçekten seversin,
Bütün kutsallar elinin altındadır.
Ayaklarına kapanır,
Sözlerini dinlerler.

⁴ Yakup'un topluluğuna miras olarak,
Musa bize yasayı verdi.

⁵ İsrail'in oymaklarıyla
Halkın önderleri bir araya geldiğinde
RAB Yeşurun'un* kralı oldu†.

⁶ “Ruben yaşasın, ölmesin,
Halkının sayısı az olmasın.”

⁷ Musa Yahuda için de şunları söyledi:
“Ya RAB, Yahuda'nın yakarışını duy
Ve onu kendi halkına getir.
Kendisi için elleriyle savaştı.
Düşmanlarına karşı ona yardımcı ol.”

* **33:5** “Dürüst” anlamına gelen “Yeşurun” İsrail halkına verilen bir addır. Aynı ifade 33:26'da da geçer. † **33:5** “Kralı oldu” ya da “Kralıydı”.

- 8 Levi için de şöyle dedi:
“Ya RAB, senin Tummin'in ve Urim'in*
Sadık kulun içindir.
Onu Massa'da denedin,
Meriva sularında onunla tartıştın.
- 9 O annesi ve babası için,
‘Onları saymıyorum’ dedi.
Kardeşlerini tanımadı,
Çocuklarını bilmedi.
Ama senin sözünü tuttu
Ve antlaşmana bağlı kaldı.
- 10 İlkelerini Yakup soyuna,
Yasanı İsrail'e öğretecekler.
Senin önünde buhur,
Sunagında tümüyle yakmalık sunular
sunacaklar.
- 11 Ya RAB, onları el attıkları her işte kutsa,
Yaptıklarından hoşnut ol.
Ona karşı ayaklananların
Ve ondan nefret edenlerin belini kır,
Bir daha ayağa kalkmasınlar!”
- 12 Benyamin için de şöyle dedi:
“RAB'bin sevgilisi,
O'nun yanında güvenlikte yaşasın;
RAB bütün gün onu korur,
O da RAB'bin kucağında† oturur.”
- 13 Yusuf için de şöyle dedi:
“RAB onun ülkesini
Gökten yağan değerli çiyile

33:8 Çık.28:30 33:8 Çık.17:7; Say.20:13 † 33:12 “Kucağında”:
İbranice “Omuzlar arasında”.

- Ve yeraltındaki derin su kaynaklarıyla kutsasın.
- 14 Ülkesi güneş altında yetişen ürünlerin en iyisiyle,
Her ay yetişen en iyi meyvelerle,
- 15 Yaşlı dağların en seçkin armağanlarıyla,
Kalıcı tepelerin bolluğuyla,
- 16 Yerin en değerli ürünü ve doluluğuyla,
Çalıda oturanın lütfuyla bereketli olsun.
Yusuf'un başı üzerine,
Kardeşlerinden ayrı olanın başı üzerine bereket
yağsın.
- 17 İlk doğan bir boğa kadar
Görkemlidir o;
Boynuzları yaban öküzünün boynuzları
gibidir.
Bu boynuzlarla ulusları,
Yeryüzünün dört bucağındaki ulusları yaralay-
acak.
İşte böyledir Efrayim'in on binleri,
İşte bunlardır Manaşşe'nin binleri.”
- 18 Zevulun için de şöyle dedi:
“Ey Zevulun, sevinç duy yola çıkışınla,
Ve sen, İssakar, çadırlarında sevin!
- 19 Ulusları dağa çağırarak,
Orada doğruluk kurbanları kesecekler.
Denizlerin bolluğuyla
Ve kumlarda saklı hazinelerle doyacaklar.”
- 20 Gad için de şöyle dedi:
“Gad'ın sınırını genişleten kutsansın;
Gad orada kol ve baş parçalayan

- Bir aslan gibi oturuyor.
- 21 Kendine ilk toprağı seçti;
Önderlik payı ona verilmiştir.
Halkın önderleri bir araya geldiğinde,
RAB'bin doğru isteğini
Ve İsrail'e ilişkin ilkelerini,
O yerine getirdi.”
- 22 Dan için de şöyle dedi:
“Dan Başan'dan sıçrayan
Aslan yavrusudur.”
- 23 Naftali için de şöyle dedi:
“Ey sen, RAB'bin lütfu ve
Kutsamasıyla dolu olan Naftali!
Sen batıyı ve güneyi mülk edineceksin.”
- 24 Aşer için de şöyle dedi:
“Oğullar arasında en çok kutsanan Aşer olsun,
Kardeşlerinin beğenisini kazanan o olsun.
Ayağını zeytinyağına batırsın.
- 25 Kapı sürgülerin demir ve tunç olacak
Ve gücün yaşamın boyunca sürecektir.”
- 26 “Ey Yeşurun, sana yardım için
Göklere ve bulutlara görkemle binen,
Tanrı'ya benzer biri yok.
- 27 Sığınacağın çağlar boyu var olan Tanrı'dır,
Seni taşıyan O'nun yorulmaz kollarıdır.
Düşmanı önünden kovacak
Ve sana, ‘Onu yok et!’ diyecek.
- 28 Böylece İsrail güvenlik içinde yaşayacak;
Tahıl ve yeni şarap ülkesinde,

Yakup'un pınarı güvenlikte kalacak.
Gökler oraya çiy damlatacak.

²⁹ Ne mutlu sana, ey İsrail!
Var mı senin gibisi?
Sen RAB'bin kurtardığı bir halksın.
RAB seni koruyan kalkan
Ve şanlı kılıcıdır.
Düşmanların senin önünde küçülecek
Ve sen onları çiğneyeceksin.”

34

Musa'nın Ölümü

¹ Bundan sonra Musa Moav ovalarından Nevo Dağı'na giderek Eriha Kenti karşısındaki Pisga Dağı'na çıktı. RAB ona bütün ülkeyi gösterdi: ² Dan'a kadar uzanan Gilat'ı, bütün Naftali'yi, Efrayim ve Manaşşe bölgelerini, Akdeniz'e kadar uzanan bütün Yahuda bölgesini, ³ Negev'i, hurma kenti Eriha Vadisi'nin Soar'a kadar uzanan ovasını. ⁴ Sonra Musa'ya şöyle dedi: “İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, ‘Senin soyuna vereceğim’ diye ant içtiğim ülke budur. Ülkeyi sana gösterdim, ama oraya gitmeyeceksin.”

⁵ Böylece RAB'bin sözü uyarınca RAB'bin kulu Musa orada, Moav ülkesinde öldü. ⁶ RAB onu Moav ülkesinde, Beytpeor karşısındaki vadide gömdü. Bugün de mezarının nerede olduğunu kimse bilmiyor. ⁷ Musa öldüğünde yüz yirmi yaşındaydı; ne gözleri zayıflamıştı, ne de gücü tükenmişti. ⁸ İsraililer Moav ovalarında Musa için otuz gün yas tuttular.

Sonra Musa için ağlama ve yas tutma günleri sona erdi. ⁹ Nun oğlu Yeşu bilgelik ruhuyla doluydu. Çünkü Musa ellerini üzerine koymuştu. İsraililer onu dinliyor ve RAB'bin Musa'ya verdiği buyruklar uyarınca davranıyorlardı.

¹⁰ O günden bu yana İsrail'de Musa gibi RAB'bin yüz yüze görüştüğü bir peygamber çıkmadı. ¹¹ RAB onu Mısır'da firavuna, görevlilerine ve bütün ülkesine bir sürü belirtiler, şaşılasi işler yapması için göndermişti. ¹² Musa İsraililer'in gözleri önünde güçlü, büyük ve ürkütücü işler yapmıştı.

Bible Revizyon 2008
The Holy Bible in the Turkish Language, Revision of
2008

Public Domain

Language: Türkçe (Turkish)

In the Public Domain due to copyright abandonment for security reasons.

2020-09-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

f28fe8d2-2561-5b64-81f0-8e038d6d85b0